

Utdanningsutvalget

Dato: 07.05.2025 12:00

Sted: C110

Notat:

Saksliste

Vedtakssaker

9/25 Godkjenning av innkalling 3/25 og protokoll 2/25	3
10/25 Om universitetsakkreditering for NHH	4
11/25 Handlingsplan MRR	9
12/25 Arbeidsgruppe studentevalueringer	37
13/25 Eventuelt 3/25	53

Orienteringssaker

7/25 Global Sustainability Management	54
8/25 Medlemmene i utvalget orienterer 3/25	55
9/25 Prorektor for utdanning orienterer 3/25	56

GODKJENNING AV INNKALLING 3/25 OG PROTOKOLL 2/25

Saksbehandler Merete Ræstad
Arkivreferanse 17/03138-86

Utvalg
Utdanningsutvalget

Møtedato
07.05.2025

Utvalgsnr
3/25

Forslag til vedtak:

Utvalget godkjenner innkalling 3/25 og protokoll 2/25

OM UNIVERSITETSAKKREDITERING FOR NHH

Saksbehandler Merete Ræstad
Arkivreferanse 24/01671-7

Utvalg
Utdanningsutvalget

Møtedato
07.05.2025

Utvalgsnr
10/25

Forslag til vedtak:

Formuleres i møtet

Bakgrunn:

Styret ved NHH ble i møtet den 8. april orientert om de foreløpige vurderingene av NHHs mulighet for å søke om universitetsakkreditering.

Institutter, avdelinger, fagforeninger og studentforeningen ved NHH har blitt invitert til å gi innspill til spørsmålet om hvorvidt NHH skal søke om status som universitet. Det legges opp til behandling av spørsmålet i NHHs styremøte 17. juni 2025, og innspillene fra høringsrunden vil inngå i saksgrunnlaget. Se vedlagte høringsbrev.

I Utdanningsutvalget vil vi først og fremst diskutere hva endringene i sektoren, og eventuelt i NHHs status, vil ha å si for vårt utdanningstilbud og våre kandidater.

Vedlegg

- Intern høring – mulig søknad om universitetsakkreditering for NHH

Institutter
Avdelinger
Fagforeninger
NHHs

NHH, 25.04.2025

INTERN HØRING – SØKNAD OM UNIVERSITETSAKKREDITERING FOR NHH

Styret ved NHH ble i møte den 8. april orientert om de foreløpige vurderingene av NHHs mulighet for å søke om universitetsakkreditering.

Institutter, avdelinger, fagforeninger og studentforeningen ved NHH inviteres med dette til å gi innspill til spørsmålet om hvorvidt NHH skal søke om status som universitet. Det legges opp til behandling av spørsmålet i NHHs styremøte 17. juni 2025, og innspillene fra høringsrunden vil inngå i saksgrunnlaget.

På bakgrunn av vurderingene som presenteres i dette notatet, inviteres høringsinstansene til å komme med *kortfattede og poengterte* innspill som spesielt svarer på følgende tre spørsmål:

1. I hvilken grad oppleves beskrivelsen under av det forventede, fremtidige uh-landskapet som treffende og relevant for NHH?
2. Hvor viktig er det for NHH å bli kategorisert sammen med andre uh-institusjoner med samme vektlegging av internasjonale høykvalitetsstandarder for utdanning, forskning og formidling/samfunnskontakt?
3. Hvordan vurderes muligheten for å kombinere vel etablerte og solide merkenavn som NHH og Norges Handelshøyskole med betegnelsen «universitet» på en måte som ivaretar institusjonens identitet og posisjon?

Høringsinstansene bes om å utforme kompakte innspill på ikke mer enn om lag én side. De høringsinstansene som ønsker å vedlegge supplerende materiale og vurderinger, står imidlertid fritt til å gjøre det.

Send høringsinnspillet til randi.holmas@nhh.no innen mandag 19. mai 2025 kl. 12.00.

Bakgrunn:

I den nye universitets- og høyskolelov (uh-loven) fra 2024 er kravene til akkreditering som universitet endret. Endringen innebærer spesielt at det ikke lenger kreves fire doktorgradsprogrammer. Som det fremgår av forskrift til uh-loven § 1-4, er kravene på dette punktet nå at doktorgraden(e) skal dekke

vesentlige deler av institusjonens faglige virksomhet og at institusjonen skal ha en «stabil forskerutdanning». Sistnevnte krav kvantifiseres ved at en skal «over en periode på fem år ha tatt opp i gjennomsnitt minst 15 doktorgradsstudenter og i gjennomsnitt ha uteksaminert minst fem doktorgradskandidater per år i tre år».

For vitenskapelige høyskoler som NHH har denne endringen relevans siden de øvrige kriteriene for henholdsvis universiteter og vitenskapelige høyskoler er tilnærmet identiske med vekt på at institusjonenes utdanning, forskning og faglige utviklingsarbeid «skal være stabil og av høy internasjonal kvalitet», jf. forskrift til uh-loven § 1-3 og § 1-4.

NHH har et doktorgradsprogram som dekker hele institusjonens faglige virksomhet, og både inntak og uteksaminering er stabilt på et vesentlig høyere nivå enn det som kreves. Som det følger av «Årsrapport for ph.d. programmet 2024», styresak 24/25, har en over fem-års perioden 2020-2024 tatt opp totalt 99 doktorgradsstudenter og uteksaminert totalt 81 doktorgradskandidater.

Det følger av dette at NHH med meget solid margin tilfredsstiller de nye kravene for å kunne akkrediteres som universitet.

Om NHH og andre vitenskapelige høyskoler eventuelt velger å søke om universitetsakkreditering, vil en få sin søknad behandlet etter en forenklet prosedyre – gitt at en søker om akkreditering før 1. januar 2030. Det er NOKUT som er gitt oppgaven med å vurdere søknadene, og det er meddelt at den forenklete søknadsprosedyren vil foreligge i løpet av våren 2025.

Det kan bemerkes at Kunnskapsdepartementet (KD) synes å forvente at de fleste vitenskapelige høyskoler vil søke om akkreditering som universitet. I sitt høringsnotat (s. 19) til studiekvalitetsforskriften tas det utgangspunkt i at det er institusjonenes strategiske prioriteringer som bør avgjøre om en søker om akkreditering som universitet. Likevel heter det at «Departementet legger til grunn at en andel av dagens vitenskapelige høyskoler ønsker å søke om å bli universitet, ettersom de innenfor sitt fagområde er på universitetsnivå [...]». KD finner også at «På lengre sikt er det ikke utenkelig at det vil være få eller ingen institusjoner som er tilknyttet kategorien vitenskapelige høyskoler».

Det fremtidige uh-landskapet

Vurderingen av hvorvidt NHH bør søke universitetsakkreditering må se hen til hvordan det norske uh-landskapet utvikler seg. Pr. i dag er det elleve universiteter, ni vitenskapelige høyskoler (herunder tre private) og ti høyskoler (herunder seks private). I tillegg er det et antall høyskoler uten institusjonsakkreditering. Utviklingen de senere år har i hovedsak vært preget av at et antall av de større høyskolene, som typisk har sin basis i profesjonsutdanninger, har fått universitetsstatus. Denne utviklingen må ventes å fortsette.

I tillegg har et par vitenskapelige høyskoler (NTH og NLH) etter fusjoner med andre utdanningsinstitusjoner (høyskoler) også fått universitetsstatus (og blitt til NTNU og NMBU). Videre

har en rekke av dagens vitenskapelige høyskoler gitt signaler, og i enkelte tilfeller også gjort styrevedtak, om å søke universitetsakkreditering.

Det ventede scenariet for uh-landskapet i årene fremover vil følgelig bestå av en voksende, ganske diversifisert gruppe universiteter, et gradvis mindre antall vitenskapelige høyskoler, og en gjenværende gruppe mindre høyskoler. I et slikt uh-landskap er det nærliggende å anta at de institusjoner som fra NHH sin side oppleves sammenlignbare med hensyn til forskningsambisjoner og internasjonal orientering, blir å finne i universitetskategorien.

Betydning av universitetsstatus

Det er ikke varslet noen endringer i finansiering eller ressurstilgang avhengig av en eventuell overgang fra klassifisering som vitenskapelig høyskole til universitet. Den umiddelbare betydningen av en mulig universitetsstatus for NHH må derfor følge av verdien av kategoriseringen som universitet.

Erfaringen er at en utvikling som har ført til et vesentlig større antall universiteter enn tidligere, allerede i mange sammenhenger har ført til en grov to-delning i henholdsvis universiteter og «høyskoler» definert som både høyskoler og vitenskapelige høyskoler. Om utviklingen blir som skissert over, med stadig færre gjenværende vitenskapelige høyskoler, vil dette for NHHs vedkommende uansett innebære at en i tiltagende grad vil befinne seg i en gruppe med ikke-sammenlignbare institusjoner dersom en avstår fra å søke akkreditering som universitet. Dette vil potensielt ha meget uheldige effekter på mulighetene for å tydeliggjøre og signalisere NHHs karakteristika og synspunkter som en internasjonal, forskningsintensiv handelshøyskole.

Over tid må en også regne med at en manglende universitetsstatus i det fremtidige uh-landskapet vil innebære en større sannsynlighet for å komme inn under andre ordninger med hensyn til finansiering, ressurstilgang osv. enn institusjoner som har samme type mål og karakteristika som NHH.

Institusjonsnavn

NHH og Norges Handelshøyskole er sterke og viktige merkevarenavn, og en eventuell justering av vårt institusjonsnavn må tenkes nøye gjennom. Det gjelder også evt. implikasjoner for den engelske versjonen av navnet, NHH Norwegian School of Economics. KD har ikke gitt entydige føringer med hensyn til hvorvidt en akkreditering som universitet for institusjoner som NHH, må innebære navneendring. I uh-loven § 3-1 heter det at «universiteters og høyskolars egennavn skal beskrive hvilken institusjonskategori institusjonen tilhører». I forarbeidene til den nye uh-loven heter det videre at «Alle universitetene skal ha «universitet» som del av navnet. Noen statlige vitenskapelige høyskoler med godt kjente og innarbeidede navn har beholdt navnene sine». Dette kan indikere en viss fleksibilitet i navnevalget. Det norske navnet må uansett følge offisiell rettskriving, både på nynorsk og bokmål, jf. språkloven § 10 andre ledd.

En observerer også at betegnelsen «handelshøyskole» brukes fleksibelt i norsk kontekst. Det spenner fra de vitenskapelige høyskolene Norges Handelshøyskole og Handelshøyskolen BI til å betegne

spesifikke fakulteter ved ulike universiteter slik som eksempelvis «Handelshøyskolen ved Universitetet i Stavanger», «USN Handelshøyskolen» og «Handelshøgskolen Innlandet».

Det samme brokete bildet for bruken av handelshøyskole-begrepet (business school) finner man internasjonalt. Et interessant tilfelle er University of St. Gallen, som er en av de absolutt mest anerkjente europeiske handelshøyskolene. Opprinnelig het denne institusjonen «Hochschule St. Gallen» med den intuitive forkortelsen HSG. HSG fikk status som universitet i 1995. Det har medført en navnendring til dagens University of St. Gallen – men pr. dags dato brukes like ofte (eller oftere) betegnelsen HSG, eller tidvis det mer formelle navnet University of St. Gallen HSG.¹

Samlet sett er vurderingen for NHH sin del om en søker akkreditering som universitet at det bør være uproblematisk å beholde bruken av både NHH og Norges Handelshøyskole, og at det eventuelt bør være mulig å kombinere med betegnelsen «universitet» på en gjennomtenkt måte.

¹ Det helt korrekte og fullstendige, formelle navnet er «Universität St.Gallen – Hochschule für Wirtschafts-, Rechts- und Sozialwissenschaften, Internationale Beziehungen und Informatik (HSG)»

HANDLINGSPLAN MRR

Saksbehandler Merete Ræstad
Arkivreferanse 25/01773-3

Utvalg
Utdanningsutvalget

Møtedato
07.05.2025

Utvalgsnr
11/25

Forslag til vedtak:

Prorektor og programleder MRR tar med seg innspill og kommentarer som eventuelt framkommer i møtet i slutføringen av Handlingsplanen for MRR.

Bakgrunn

Programleder MRR har dette studieåret gjennomført en periodisk programevaluering av studieprogrammet Master i regnskap og revisjon.

Med utgangspunkt i programevalueringsrapporten har han utarbeidet en handlingsplan som har vært diskutert i Referansegruppe MRR og i Rådgivende organ for MRR, og skal behandles av styret i juni. Se vedlegg.

Prorektor ber utvalget komme med innspill og kommentarer til vedlagte utkast til Handlingsplan for MØA.

Vedlegg

- MRR programevaluering 2025 handlingsplan

Handlingsplan MRR

BASERT PÅ PROGRAMEVALUERING 2024/25

NHH

Utarbeidet av
Kjell Ove Røsok,
programleder MRR

30. april 2025

INNHold

FORKORTELSER	1
BAKGRUNN	2
1. TILTAK - OPPSUMMERING	2
2. ACCOUNTING SOM UTDANNING FOR REVISORTITTELEN	3
2.1 Oppsummering	5
3. BÆREKRAFT	5
3.1 Oppsummering	6
4. OBLIGATORISKE MRR-EMNER	6
4.1 Oppsummering	7
5. UTVEKSLING	8
5.1 Oppsummering	10
6. OPPTAK	10
6.1 Minimumskrav for opptak til MRR	10
6.2 Praksispoeng	10
6.3 Søkere med mastergrad i rettsvitenskap	11
6.4 Søkere med mastergrad fra utlandet	12
6.5 Lempe på krav til BØA	13
6.6 Oppsummering	13
7. MRR OSLO	13
7.1 Oppsummering	14
8. LÆRINGSUTBYTTE	14
8.1 Oppsummering	15
9. ERSTATNINGSEMNER	15
9.1 Oppsummering	17
10. STUDIEPLAN FOR MRR – OPPDATERT	17
10.1 Innledning	18
10.2 Programmets innhold	18
10.3 Studiets struktur	19

10.3.1 Toårig løp.....	19
10.3.2 Ettårig løp.....	20
10.3.3 Vurderingsforsøk.....	21
10.3.4 Overgang fra Accounting	21
10.4 Læringsutbytte.....	22
10.5 Selvstendig arbeid	22
10.6 Internasjonal muligheter	23
10.7 Opptaksinformasjon	23
10.7.1 Opptakskrav toårig løp	23
10.7.2 Opptakskrav ettårig løp	24
10.8 Kvalifikasjon etter fullført program	25

FORKORTELSER

Forklaring på forkortelser som brukes i denne rapporten:

ACC	Accounting Brukes om Accounting (Regnskap) som spesialisering i MØA, samt at det også er emnekode for emner tilbudt av Accounting
BEDS	Bachelor in Business, Economics and Data Science Nytt bachelorprogram ved NHH fra 2024
BØA	Bachelor i Økonomi og Administrasjon
CEMS	En allianse mellom 34 ledende akademiske institusjoner på fem kontinent, 70 multinasjonale selskap og åtte frivillige organisasjoner
ESG	Environmental, Social and Governance
IRRR	Institutt for Regnskap, Revisjon og Rettsvitenskap ved NHH
MRR	Master i Regnskap og Revisjon
MØA	Master i Økonomi og Administrasjon
stp	Studiepoeng

BAKGRUNN

Som ledd i NHHs systematiske kvalitetsarbeid, har programleder for NHHs Masterprogram i Regnskap og Revisjon (MRR) utarbeidet en programevaluering av MRR i samsvar med NHHs *Rutine for periodisk programevaluering av gradsgivende studieprogram på bachelor- og masternivå (fulltidsstudiene)*. På bakgrunn av funnene i evalueringen, skal programleder utarbeide en handlingsplan. Rutinen for periodisk programevaluering sier følgende om handlingsplanen:

Programleder skal utarbeide en handlingsplan på bakgrunn av funnene i evalueringen. Handlingsplanen skal sendes på høring til instituttene, administrasjonen, råd og utvalg. Hvilke råd og utvalg som er aktuelle, er avhengig av programmet.

Før handlingsplanen godkjennes av prorektor for utdanning skal NHHs styre gis anledning til å komme med innspill og kommentarer på denne.

Mens rutinen for periodisk programevaluering stiller krav om at handlingsplanen skal sendes ut på bred høring, krever den ikke at programevalueringen sendes ut på høring. Programleder valgte likevel å sende evalueringen på høring til utvalgte høringsinstanser som vil bli påvirket av de mulige endringer som drøftes i evalueringen. Programevalueringen ble sendt på høring 7. februar 2025 med tre ukers svarfrist. Vi mottok høringssvar fra Institutt for Regnskap, Revisjon og Rettsvitenskap (IRRR), programleder for Masterprogram i Økonomi og Administrasjon (MØA) og fire seksjoner i studieadministrativ avdeling (seksjonene for eksamen, opptak, internasjonale relasjoner og utdanningskvalitet).

Med utgangspunkt i programevalueringen, høringssvar og diskusjoner i ulike møter, herunder møte i referansegruppen for MRR/ACC, foreslår programleder for MRR de tiltak som fremgår av denne handlingsplanen.

1. TILTAK - OPPSUMMERING

Handlingsplanen tar utgangspunkt i funn i programevalueringen. Den vil begrunne tiltakene, men den gjengir ikke den fulle drøftelsen i evalueringen. For å fullt innsikt i bakgrunnen for tiltakene må begrunnelsen i handlingsplanen leses i sammenheng med drøftelsen i programevalueringen.

Handlingsplanen foreslår følgende tiltak:

- Toårige studenter kan oppfylle kravene til innhold i MRR-grad gjennom MØA og tilleggsemne
- Innføre plikt til å ta emne om bærekraft
- Innføre mulighet for utvekslingsstudenter til å oppfylle plikten i forrige punkt ved å ta bærekraftsemne på utveksling eller som tilleggsemne
- Fortsatt mulig å ta alle (semi)obligatoriske emner innenfor 60 stp
- Innføre mulighet til å ta tilleggsemne utenfor graden dersom studenten har tatt emne på utveksling med karakter som kan være i konflikt med C-kravet
- Innføre krav om gjennomsnittlig karakter på minst C for opptak til MRR
- Utvide dagens ordning med tilleggspoeng for praksis til å gjelde alle søkere til ettårig MRR.
- Justere opptakskravene til ettårig MRR for søkere med mastergrad i rettsvitenskap og søkere med mastergrad fra utlandet slik at det blir tydeligere at kravene i revisjonsdirektivet oppfylles
- Studieopplegget for MRR Oslo justeres slik at de samlingsbaserte forelesningene om våren avholdes i perioden fra midten av mars til tidlig mai

- Utvide listen over mulige erstatningsemner for ettårige studenter som allerede har obligatoriske MRR-emne som del av sin MØA-grad.
- Justere læringsutbyttene for å ta hensyn til endringen innen bærekraft samt at innovasjon er fjernet som eksplisitt læringsutbytte

I de følgende kapitlene begrunnes disse tiltakene. Til slutt i handlingsplanen vises et forslag til studieplan for MRR slik den kan være med de nye tiltakene.

Progamevalueringen drøftet i flere tilfeller at det kan være hensiktsmessig å kunne tilby MRR-emner som enkeltemner (se kapittel 13.1 i progamevalueringen). I denne handlingsplanen har vi foreslått å bruke poststudieretten når tidligere NHH-studenter har spesifikke behov for å ta tilleggsemner etter fullført mastergrad. Det kan imidlertid også være behov for andre kandidater å ta enkeltemne ved NHH, for eksempel for å oppfylle forkunnskapskrav for opptak på ettårig MRR eller for å ta emne(r) som de mangler i utdanningskravet til bærekraftsrevisor. Muligheten for å tilby enkeltemner til kandidater uten grad fra NHH vil kreve ytterligere utredning og er ikke fulgt opp i denne handlingsplanen, men vi oppfordre NHH til å gjøre en slik utredning.

2. ACCOUNTING SOM UTDANNING FOR REVISORTITTELEN

Se kapittel 3 i Progamevalueringen.

Revisorloven krever MRR-grad for å kvalifisere til revisortittelen. Finanstilsynet som godkjenner søknadene om revisortittelen, har imidlertid skriftlig uttalt at de vil godkjenne annen mastergrad så lenge denne sammen med ytterligere utdanning oppfyller kravene til en MRR-grad. Ved NHH vil det være mulig å oppfylle disse kravene ved å ta MØA med ACC hvis vi gir studenter mulighet til å ta ett eller flere av MRR-emnene som enkeltemne utenfor MØA-graden. En slik tilpasning til Finanstilsynets praktisering vil kreve at NHH utsteder en bekreftelse på at studentens MØA-grad sammen med enkeltemner oppfyller kravene til en MRR-grad ved NHH. Vi anbefaler at NHH tilbyr studentene denne muligheten. Dette støttes av referansegruppen for MRR/ACC, av Rådgivende organ for MRR og av de fleste høringsinstanser. I tillegg til at denne ordningen vil oppfylle utdanningskravet til revisortittelen, vil den også gi studentene siviløkonomtittelen, noe som er viktig for studentene i deres valg av spesialisering.

I prosessen med progamevalueringen har noen uttrykt skepsis til at NHH innordner seg slik at studentene kan oppfylle utdanningskravet til revisortittelen både med MØA og MRR der eneste forskjellen er ett MRR-emne som MØA-studenten må ta som tilleggsemne. Skepsisen knytter seg til om det er tilstrekkelig forskjell på MØA og MRR for å kunne tilby det som to ulike masterprogrammer, og om en slik innordning vil være en omgåelse av revisorlovens hovedordning. Det ble også påpekt at siden Finanstilsynets uttalelse tilsynelatende avviker fra lovens ordlyd, er det en risiko for at den endres, og at vi dermed kan mislede studenter til å velge en utdanningsretning som viser seg ikke å kvalifisere til tittelen. Programleder vurderer at risikoen for slik endring er liten, Finanstilsynet har skriftlig bekreftet sin forståelse selv etter at vi har utfordret dem på lovens ordlyd. Uansett begrenser vårt forslag seg til å bekrefte innhold og omfang, ikke at utdanningen oppfyller utdanningskravet. Og i informasjonen om studiet vil vi redegjøre for at vi tilbyr å utstede slik bekreftelse fordi Finanstilsynet i dag aksepterer det som dokumentasjon på utdanningsgrunnlag for revisortittelen.

MØA og MRR er to ulike masterprogram, og MRR har et obligatorisk emne som ikke er tilgjengelig for MØA-studenter. Ordningen innebærer følgelig at studentene må få anledning til å ta enkeltemner utenfor MØA-graden for å oppfylle innholdskravet i MRR. Programevalueringen drøftet ulike modeller med ulik grad av fleksibilitet. Studenter og næringslivet ønsket en fleksibel ordning med mulighet for å ta mange enkeltemner utenfor MØA-graden slik at ordningen kan brukes også av MØA-studenter som ikke hadde valgt alle MRR-emner de kunne ha valgt i MØA. Flere høringsinstanser var imidlertid skeptisk til en slik fleksibel ordning, den ville reise mange vanskelige grensedragninger, og den kunne også undergrave vår egen ettårige MRR ved at MØA-studenter da heller velger enkeltemner enn ettårig MRR. Hele ordningen forutsetter at vi har et eget MRR-program siden bekreftelsen vi skal utstede, er en bekreftelse på at «*utdanning i innhold og omfang tilsvarer studiestedets mastergrad i regnskap og revisjon*». ¹ Vi kan følgelig ikke lage en ordning som fjerner behovet for MRR. Ordningen vil antageligvis redusere antall studenter på toårig MRR siden de nå heller vil velge MØA. For å opprettholde et solid grunnlag for MRR, er det derfor viktig at vi ikke undergraver behovet for ettårig MRR. Programleder er enig i disse bekymringene og foreslår en ordning med stramme krav. Vi foreslår at bekreftelse utstedes kun til studenter som oppfyller følgende krav:

- Studenten må ha tatt MØA med ACC som hovedprofil ved NHH.
- Studenten må som del av sin MØA-grad ha tatt alle de emnene som er obligatoriske og semiobligatoriske i MRR-studiet ved NHH med unntak av emner som ikke er tilgjengelig for MØA-studenter.
- Emner som er obligatoriske og semiobligatoriske i MRR-studiet ved NHH, men som ikke er tilgjengelige for MØA-studenter, kan studenten ta som tilleggsemne utenfor MØA-graden. Per i dag gjelder dette ett emne: MRR451 *Revisjon II*. Denne muligheten til å ta tilleggsemne utenfor graden, kan begrenses til de som oppfyller kravet i forrige punkt.

NHH har per i dag ikke noen etablert ordning for å kunne ta enkeltemner utenfor en grad, og vi må vurdere hva som er den mest hensiktsmessige ordningen. Flere av hørings svarene kommenterer at en poststudierettsordning kan fungere. Vi har i dag en poststudierettsordning for MRR-studenter som har fullført MRR-graden, men som har behov for å forbedre karakteren med tanke på C-kravet for å kvalifisere til revisortittelen. Per i dag brukes denne ordningen for å kunne gjennomføre gjentak i emner som allerede er fullført. Basert på høringskommentarer, virker det aktuelt å kunne utvide poststudierettsordningen til også å omfatte nye emner. Vi vil diskutere praktiske løsninger med studieadministrativ avdeling.

Ordning reiser en del praktiske spørsmål. Nedenfor redegjør vi for programleders vurdering av spørsmål som ble reist i høringsrunden:

Problemstilling	Programleders forslag
Hvilke MØA-studenter skal få tilgang til slik poststudierett?	Kun ACC-studenter, se over.
Skal de få inntil tre eksamensforsøk slik som MRR-studentene (MØA-studentene har bare to eksamensforsøk)?	Ja, men kun studenter som har søkt og fått godkjent poststudierett for å ta tilleggsemne. Foreslår en såpass streng praksis for å unngå at alle ACC-studenter får tre forsøk uavhengig av om de ønsker revisortittelen eller ikke.
Hvor lenge etter MØA-graden kan studentene søke om poststudierett?	Enkelte høringsinstanser foreslo at det burde være et krav at tilleggsemne måtte tas direkte etter fullført MØA. Vi foreslår imidlertid at vi tillater poststudierett flere år etter MØA for å være fleksible for studenter som av ulike grunner ikke kan ta tilleggsemnet umiddelbart. Da unngår vi at de bevisst utsetter avslutning av MØA til det passer å ta tilleggsemne. Rett nok vil det være en fordel for studenten å ta

¹ Se <https://www.finanstilsynet.no/konsesjon/revisor/personlig-godkjenning-som-revisor/>

Bærekraft

	tilleggsemnet like etter MØA siden studieplanen kan endre seg slik at nytt tilleggsemne og gammel MØA-grad til sammen ikke nødvendigvis oppfyller MRR-kravene. Dette er en risiko vi vil informere godt om fremfor å redusere risiko ved å kreve at studentene tar tilleggsemnet umiddelbart etter (eller samtidig med) MØA.
Skal ordningen ha tilbakevirkende kraft?	Det er antageligvis få MØA-studenter som hittil har tatt alle nødvendige MRR-emner i MØA, men i tilfelle det er noen som har gjort det, vil det være lite arbeidskrevende å sjekke om kravene er oppfylt, og vi foreslår at vi åpner for tilbakevirkende virkning.
Skal det være mulig å ta tilleggsemne i Oslo?	Nei, Dette er et tilbud til de som tar toårig MØA i Bergen, og i Oslo er det dessuten kapasitetsbegrensninger som gjør at vi ikke vil ha plass dersom ordningen blir populær.
Har vi hjemmel til å begrense enkeltemner til ACC?	Poststudierett reguleres i <i>forskrift om fulltidsstudium ved Norges Handelshøyskole, NHH</i> . Det er styret ved NHH som fastsetter innholdet i denne forskriften. Styret kan avgjøre kriteriene for hvem som kan søke poststudierett.

2.1 Oppsummering

Vi foreslår følgende tiltak:

- Studenter som har tatt MØA med ACC som spesialisering, og som har tatt alle emner som er (semi)obligatoriske i MRR og tilgjengelige i MØA, kan få ta emner som er (semi)obligatoriske i MRR men ikke tilgjengelig i MØA, som tilleggsemne utenfor MØA-graden ved å søke om poststudierett.
- For studenter som tar tilleggsemne som skissert i forrige punkt, vil NHH utstede en bekreftelse på at innhold og omfang av MØA-graden og tilleggsemne oppfyller kravene til innhold og omfang i en MRR-grad ved NHH. Dette forutsetter at det ikke har skjedd endringer i studieplanen som gjør at kravene ikke er oppfylt for den aktuelle student.

3. BÆREKRAFT

Se kapittel 5 i Programevalueringen.

Revisorloven legger opp til at en MRR-grad skal kvalifisere til tittelen statsautorisert revisor mens bærekraftsrevisor kan kreve tilleggsutdanning utover det som inngår i MRR-graden. Loven er imidlertid ikke til hinder for at MRR-graden kan oppfylle utdanningskravene til begge titlene, og vi anbefaler at dette skal være mulig når man tar MRR ved NHH. Siden loven legger opp til at det kan være mulig å ta MRR-grad uten å oppfylle utdanningskravet til bærekraftsrevisor, blir spørsmål om MRR ved NHH skal gjøre det valgfritt å ta emner som dekker utdanningskravet til bærekraftsrevisor.

For å oppfylle NHHs mål, må bærekraft være en synlig del av læringsutbytte for MRR-studenter. Dette kravet kan oppfylles både med emner innenfor bærekraftsrapportering og emner innenfor bærekraft i videre forstand. Høringsinstansene hadde ingen sterke syn på om kravet burde dekkes av bærekraftsrapportering eller bærekraft i videre forstand.

I programevalueringen trakk vi frem mange argumenter for at emne innen bærekraftsrapportering burde være obligatorisk i MRR. Både studenter, revisjonsselskap og høringsinstanser trekker imidlertid frem at det er uheldig at dersom for mange emner blir obligatoriske, det kan redusere programmets attraktivitet. De fleste studenter vil nok ta emne i bærekraftsrapportering uavhengig av om det er obligatorisk eller valgfritt, men valgfriheten har en egenverdi som ikke skal undervurderes.

Etter utarbeidelsen av progamevalueringen har det også skjedd store endringer som kan påvirke omfanget av bærekraftsrapportering. EU har foreslått store lettelser i pliktig bærekraftsrapportering. De foreslåtte endringene vil redusere antall rapporteringspliktige selskaper med 80%, og det vil bli innført flere forenklinger i kravene for de som må rapportere.² Disse endringene vil påvirke etterspørselen etter bærekraftsrevisorer. Vårt hovedfokus er å utdanne revisorer for børsnoterte selskaper, og mange av disse vil fortsatt være blant de som er rapporteringspliktige. Den reduserte etterspørselen vil likevel være et argument for at emne innen bærekraftsrapportering bør være valgfritt.

Etter dette foreslår vi at det skal være obligatorisk å ta emne hvor bærekraft er et viktig læringsutbytte, men at det skal være valgfritt om dette kravet dekkes med emne innen bærekraftsrapportering. I omfang foreslår vi å legge oss på samme linje som MØA og kreve at de tar minst 7,5 stp med emne innen bærekraft. Selv om det er valgfritt, vil vi fortsatt anbefale studentene å velge bærekraftsrapportering da det ligger nært de arbeidsoppgaver revisor vil utføre. Dersom de velger annet bærekraftsemne enn bærekraftsrapportering, foreslår vi at de må velge blant NHHs godkjente emner innen *etikk, samfunnsansvar og bærekraft*.³ For studenter som reiser på utveksling, kan vi vurdere andre emner, se eget kapittel om utveksling.

3.1 Oppsummering

Vi foreslår følgende:

- Vi innfører plikt til å ta minst 7,5 stp med emne innen bærekraft
- Kravet kan oppfylles ved å velge emne innen bærekraftsrapportering eller andre emner på NHHs liste over emner innen *etikk, samfunnsansvar og bærekraft*.
- Kravet kan oppfylles på annen måte for studenter som reiser på utveksling, se eget kapittel

4. OBLIGATORISKE MRR-EMNER

Se kapittel 11.1 og 11.2 i Progamevalueringen

I dag består de to første semestrene på MRR av fem obligatoriske og tre semiobligatoriske emner mens ett av de to siste semestrene er helt valgfritt og godt egnet til utveksling. Progamevalueringen foreslo å omgjøre de tre semiobligatoriske emnene til obligatoriske slik at alle MRR-studenter må ta de samme åtte emnene. I tillegg ble det foreslått et obligatorisk emne i bærekraft eller bærekraftsrapportering. Totalt ville da $9 \times 7,5 \text{ stp} = 67,5 \text{ stp}$ bli obligatorisk. Både referansegruppen for MRR/ACC og flere høringsinstanser påpeker at det kan være utfordrende med tanke på utveksling dersom det stilles obligatoriske krav til mer enn 60 stp. Flere har også påpekt at det også innenfor de 60 stp som kan tas ved NHH, bør være en viss grad av valgfrihet. Stort omfang av obligatoriske emner kan redusere programmets attraktivitet.

Etter dette foreslår vi å legge opp til noe mindre obligatoriske emner enn det vi foreslo i progamevalueringen. Vi foreslår at de fem emnene som er obligatoriske i dag (totalt 37,5 stp), fortsetter å være obligatoriske. For de fire andre emnene (totalt 30 stp) som er diskutert som obligatoriske i progamevalueringen, foreslår vi følgende:

² <https://www.revisorforeningen.no/fag/nyheter/barekraftskutt-eu-kommisjonen-foreslar-betydelige-forenklinger/>

³ <https://www.nhh.no/studier/master-i-okonomi-og-administrasjon/ers/>

Obligatoriske MRR-emner

Bærekraft	Vi innfører samme krav som MØA hvor studentene må ta minst ett av emnene (7,5 stp) fra listen over emner som er godkjent innen <i>etikk, samfunnsansvar og bærekraft</i> . Emne om bærekraftsrapportering er på denne listen, og vil bli ekstra anbefalt for MRR-studenter. MRR-studenter som reiser på utveksling, kan dekke kravet med emne på utveksling.
Metodeemne	I dag kan MRR-studentene velge mellom fire metodeemner levert av institutter som har fokus på andre fagområder enn de som er mest aktuelle på MRR. IRRR har nå utarbeidet et nytt metodeemne (7,5 stp) som er godt tilpasset behovene innen vårt fagområde. I samsvar med råd i referansegruppen, foreslår vi at dette blir et obligatorisk metodeemne for MRR og ACC.
ACC 410 (Finansregnskap II)	I dag er disse to emnene semiobligatoriske, men programevalueringen foreslo å gjøre dem obligatoriske siden mange toårige studenter velger ikke å ta dem selv om de dekker tema som er sentrale for revisor. For å unngå for stor grad av obligatoriske emner, foreslår vi nå å beholde dem som semiobligatoriske. Så blir det en oppgave for programleder og emneansvarlige å sørge for at emnene er tilstrekkelig attraktive til at studentene ønsker å velge dem.
ACC 422 (Verdsettelse i regnskapet)	

Etter dette vil vi ha to obligatoriske emner i revisjon, to i rettsvitenskap, ett i finansregnskap og ett metodeemne, totalt seks obligatoriske emner. Så foreslår vi ett semiobligatorisk emne i hvert av fagområdene bærekraft, rapportering og verdsettelse. Dette blir i utgangspunktet ni emner (67,5 stp), noe som kan være problematisk når det gjelder utveksling. Vi har imidlertid vurdert at emne i bærekraftsrapportering gir så mye innføring i problemstillinger knyttet til rapportering at dette emnet sammen med det obligatoriske emnet i finansregnskap, vil dekke behovet for emner innen rapportering, i tillegg til å dekke behovet for utdanning innen bærekraft. Dermed vil det være mulig å oppfylle kravene til (semi)obligatoriske emner innenfor 60 stp ved å velge emne i bærekraftsrapportering.

Studenter som velger annet bærekraftsemne enn bærekraftsrapportering, vil også måtte velge et semiobligatorisk emne innenfor rapportering, og må totalt ta 67,5 stp med (semi)obligatoriske emner. Vi foreslår da at studentene som reiser på utveksling, kan ta emne om bærekraft på utveksling i stedet for på NHH, se kapittel om utveksling.

4.1 Oppsummering

Vi foreslår å fortsette med dagens obligatoriske emne samt gjøre det nye metodeemnet obligatorisk. Per i dag vil det bety at følgende emner blir obligatoriske:

Obligatoriske emner (45 stp)

- ACC401N Finansregnskap I (eller ACC401E Financial Accounting I)
- ACC402N Internkontroll og revisjon (eller ACC402E Internal Control and Audit)
- ACC440 Foretaksrett
- ACC441 Skatte- og avgiftsrett
- BUS476 Data analysis and thesis development
- MRR451 Revisjon II

For å få tilstrekkelig dekning innenfor alle fagområdene som er viktige for revisor, foreslår vi også noen semiobligatoriske emner i tillegg:

- Ett emne innen verdsettelse (7,5 stp)
- Ett emne innen rapportering (7,5 stp)
- Ett emne innen bærekraft (7,5 stp)

Emne innenfor bærekraftsrapportering (i dag: ACC413 *Sustainability & ESG Reporting*) teller både som bærekraftsemne og rapporteringsemne. Studenter som velger emne innenfor

bærekraftsrapportering kan følgelig oppfylle kravene til obligatoriske og semiobligatoriske emner innenfor 60 stp.

5. UTVEKSLING

Se kapittel 7 i Programevalueringen.

MRR har en lavere andel enn MØA av studenter som reiser på utveksling.⁴ I 2024 var det en gledelig økning til 35%. MRR ønsker at andelen øker enda mer og at den holder seg stabilt på et høyt nivå.

Det er et ønske både fra NHH og MRR at flere MRR-studenter reiser på utveksling. Vi har drøftet noen av årsakene til at få MRR-studenter reiser på utveksling. Det er særlig usikkerhet knyttet til C-kravet for emner tatt på utveksling som trekkes frem av studentene som årsaker til at få MRR-studenter reiser på utveksling. Vi foreslår følgende tiltak for å adressere denne årsaken:

1. Tillate at studentene tar tilleggsemner ved NHH etter hjemkomst fra utveksling selv om studenten formelt sett har fullført graden
2. Dersom det skulle vise seg at MRR-graden inneholder utvekslingsemner med oppnådd karakter som Finanstilsynet ikke godkjenner som C eller bedre, så kan kandidaten få anledning til å ta enkeltemne ved NHH selv om MRR-graden er fullført, og få utstedt karakterutskrift.

Det første tiltaket er mest aktuelt når studentene reiser på utveksling i fjerde semesteret slik at studiet formelt sett er fullført ved endt utveksling. Dersom studentene hadde reist på utveksling i tredje semester, ville problemet vært mye mindre siden de da kan ta tilleggsemne i fjerde semester. MRR kan oppfordre studentene til å ta utveksling i tredje semester, men vi vil ikke kreve det så lenge dette ikke er et krav på MØA. Vi er imidlertid kjent med at spørsmålet er reist i MØA også, og vi vil følge utviklingen i MØA.

Når det gjelder det andre tiltaket, kan behovet for tilleggsemne oppstå mange år etter at MRR-studiet er fullført. Vi forventer at det vil være svært få tilfeller hvor behovet melder seg, men for studentene vil visshet om muligheten likevel kunne gi tilstrekkelig sikkerhet for at utveksling ikke er det som skal hindre muligheten for revisortittelen.

Tiltakene har fått bred støtte i våre rådgivende organer og i høringen. Én høringsinstans foreslo at tilleggsemne må tas direkte etter ordinær studierett. For at tiltakene skal gi den ønskede sikkerhet for at utveksling ikke skal hindre revisortittelen pga uklar karakterbruk eller vanskelige gjentakmuligheter, så må muligheten foreligge når problemet avdekkes. Vi foreslår derfor at det ikke settes noen tidsbegrensning for tiltakene. For studenter som avdekker behovet mens de fortsatt har studierett, kan de på lik linje med andre studenter ta tilleggsemne. For andre kan vi bruke poststudierettsordningen hvor muligheten begrenses til gitte kandidater.

Programevalueringen foreslo å innføre ni obligatoriske emner (67,5 stp). Dette ville medføre enkelte utfordringer med tanke på utveksling, men programevalueringen hadde forslag til hvordan det kunne løses, og i høringen kom det ytterligere konstruktive innspill. Denne handlingsplanen foreslår

⁴ Tabell 7 i programevalueringen inneholdt oversikt over antall MRR-studenter som hadde reist på utveksling de siste årene. Det viser seg at tabellen inneholder en feil. Det er bare toårige studenter som kan reise på utveksling, men i beregning av andel vitnemål med utveksling, er ettårige studenter tatt med i nevner slik at andelen blir for lav. Korrekt andel for årene 2020-2024 skal være 20%, 8%, 9%, 19%, 35%.

Utteksling

imidlertid å redusere omfanget av obligatoriske emner slik at det er mulig å oppfylle kravene til obligatoriske og semiobligatoriske emner innenfor 60 stp (se kapittel 4). I utgangspunktet er det dermed ikke lenger behov for særskilte tiltak for å sikre muligheten for utteksling.

Noen av tiltakene er likevel interessante som tiltak for å gjøre utteksling mer attraktivt samtidig som studenten opplever reelle valgmuligheter. Dette vil være spesielt aktuelt for studenter som velger annet bærekraftsemne enn bærekraftsrapportering. Som foreslått i forrige kapittel, vil studenter som velger emne i bærekraftsrapportering få dette godkjent både som rapporteringsemne og bærekraftsemne, og kravene til obligatoriske og semiobligatoriske emner kan dermed oppfylles med 60 stp. Studenter som velger annet bærekraftsemne enn bærekraftsrapportering, må da også velge et rapporteringsemne, og obligatoriske og semiobligatoriske emner vil utgjøre 67,5 stp. For at disse studentene skal oppleve valgmuligheten på bærekraft som reell uten å hindre utteksling, foreslår vi følgende tiltak.

- Studentene kan oppfylle kravet til bærekraftsemne ved å ta et bærekraftsemne på utteksling. Siden vi her vil akseptere bærekraft i vid forstand, forventer vi ikke store problemer med å vurdere hvorvidt emner kan godkjennes eller ikke.
- Studenten kan frivillig velge å oppfylle kravene til obligatorisk og semiobligatoriske emner ved å ta ett tilleggsemne ved NHH slik at MRR-graden totalt inneholder 127,5 stp. Alternativt kan dette tilleggsemnet redusere antall stp fra utteksling på vitnemålet.

Også disse tiltakene fikk bred støtte fra rådgivende organer og i høringen. Premisset da var dog at vi foreslo å innføre krav om 67,5 stp i obligatoriske emner for alle MRR-studenter.

Studenter som velger emne innen bærekraftsrapportering som del av MRR-studiet ved NHH, vil oppfylle utdanningskravene til begge revisortitelene (statsautorisert revisor og bærekraftsrevisor), mens de som velger vekk emne om bærekraftsrapportering, oppfyller utdanningskravet bare til ene tittel. Vi forventer derfor at de fleste MRR-studenter vil velge bærekraftsrapporteringsemne ved NHH slik at behovet for tiltakene over ikke blir stort. Vi foreslår likevel å gjennomføre tiltakene for at valgmuligheten skal oppleves reell.

I høringen kom det også forslag om å tilby liste over utvalgte partneruniversitet med godkjente emner som er kvalitetssikret for MRR-studenter og/eller at ett av MRR-emnene kan tilbys digitalt slik at uttekslingsstudenter kan følge dette mens de er på utteksling og redusere studiebelastning ved partneruniversitetet tilsvarende. Det første tiltaket (utvalgte partneruniversiteter med godkjente emner) vil kreve en del arbeid å få på plass, og vil ikke bli prioritert nå, men vil bli vurdert løpende i videreutviklingen av uttekslingsmulighetene for MRR-studenter. Den andre løsningen (digitale emner) vil for enkelte emner være mulig å gjennomføre uten mye justering av dagens opplegg siden mange av MRR-emnene allerede er digitalt tilgjengelig i stor grad. Der hvor dagens emner har fysiske oppmøtekrav, kan vi for uttekslingsstudenter tilby digitale møter i stedet for fysisk oppmøte som vil gjelde for de andre studentene. Utfordringen er imidlertid eksamen. Dersom emner skal være fullt ut digitalt tilgjengelig, må også eksamen kunne tas som digital hjemmeeksamen. For å sikre vurdering på like vilkår, må eksamen da tilbys som digital hjemmeeksamen for alle studenter. Mange emneansvarlige ønsker ikke det. Siden vi i denne handlingsplanen har gått vekk fra programevalueringens forslag om 67,5 stp med obligatoriske emner, er det ikke like påkrevd å finne løsninger for obligatoriske emner under utteksling. Følgelig vil et tilbud om at ett/noen emne(r) fullt ut kan følges digitalt kunne bli oppfattet som en god ordning for uttekslingsstudenter selv om selve eksamen må tas som skoleeksamen i Bergen.

5.1 Oppsummering

Vi foreslår følgende tiltak for å sørge for attraktive utvekslingsmuligheter for MRR-studentene:

- Vi vil oppfordre til å ta utveksling i tredje semester. Hvis man er uheldig med karakterer e.l. på utveksling, har man da fortsatt et halvt år til å finne en løsning, for eksempel gjennom tilleggsemne ved NHH.
- Tillate at studentene tar tilleggsemner ved NHH etter hjemkomst fra utveksling selv om studenten formelt sett har fullført graden
- Dersom det skulle vise seg at MRR-graden inneholder utvekslingsemner med oppnådd karakter som Finanstilsynet ikke godkjenner som C eller bedre, så kan kandidaten få anledning til å ta enkeltemne ved NHH selv om MRR-graden er fullført, og få utstedt karakterutskrift. Dette kan ordnes gjennom poststudierettsordningen.
- Studentene kan oppfylle kravet til bærekraftsemne ved å ta et bærekraftsemne på utveksling. Siden vi her vil akseptere bærekraft i vid forstand, forventer vi ikke store problemer med å vurdere hvorvidt emner kan godkjennes eller ikke.
- Studenten kan frivillig velge å oppfylle kravene til obligatorisk og semiobligatoriske emner ved å ta ett tilleggsemne ved NHH slik at MRR-graden totalt inneholder 127.5 stp. Alternativt kan dette tilleggsemnet redusere antall stp fra utveksling på vitnemålet.
- Vi vil vurdere om enkelte emner skal tilbys som heldigitale emner for MRR-studenter som reiser på utveksling, med unntak av eksamen som må tas i Bergen. På den måten kan studentene ta NHH-emne mens de er på utveksling (med tilsvarende reduksjon i emner som tas ved utvekslingsskolen).

6. OPPTAK

Se kapittel 8 i Programevalueringen.

Programevalueringen drøftet endringer i opptaksreglene til MRR på følgende områder:

1. Minimumskrav for opptak til MRR
2. Praksispoeng
3. Opptakskrav til ettårig MRR for søkere med mastergrad i rettsvitenskap
4. Opptakskrav til ettårig MRR for søkere med mastergrad fra utlandet
5. Lempe på dagens krav om BØA som opptakskrav

6.1 Minimumskrav for opptak til MRR

MRR ved NHH er det eneste MRR-programmet i Norge som ikke setter en nedre grense for opptak, noe som gjør at noen få av vår MRR-studenter er tatt opp med et lavere gjennomsnitt enn C. De fleste andre MRR-studiene i Norge setter C som en nedre opptaksgrense. Vi foreslår å sette C som nedre grense for opptak til MRR ved NHH. Dette forslaget fikk bred støtte i de rådgivende organene og i høringen.

6.2 Praksispoeng

Søkere til ettårig MRR har muligheten for inntil 0,4 tilleggspoeng. Denne ordningen gjelder i dag for søkere med MØA eller utenlandsk mastergrad, men ikke for søkere med mastergrad i rettsvitenskap.

Opptak

Vi foreslår å utvide ordningen til å gjelde alle søkere til ettårig MRR. Dette forslaget fikk bred støtte i de rådgivende organene og i høringen.

6.3 Søkere med mastergrad i rettsvitenskap

Progamevalueringen drøftet å justere opptakskravene til ettårig MRR for søkere med mastergrad i rettsvitenskap slik at samsvaret med kravene i revisjonsdirektivet blir tydeligere. Dette forslaget fikk bred støtte i de rådgivende organene og i høringen. Som vist i progamevalueringen forventes det uansett ikke at mange søkere påvirkes av endringen.

Én av høringsinstansene hadde forslag til justeringer som vil innebære at kravene til forkunnskaper for kandidater med mastergrad i rettsvitenskap vil øke utover det som er kravet i dag og utover det som ble foreslått i progamevalueringen. Forslaget vil innebære en tydeligere sammenheng mellom opptakskrav og kravene i revisjonsdirektivet og BØA-planen, og det vil være enklere med konsistent behandling av søknadene. Vi støtter at opptakskrav for forkunnskaper bør bruke samme formuleringer som BØA-planen for de relevante fagområdene, dvs bedriftsøkonomi, samfunnsøkonomi og metodefag. Vi foreslår imidlertid ikke å utvide omfanget av forkunnskapskrav innen disse fagområdene fra dagens 15 stp til 30 stp som høringsinstansen foreslår. Revisjonsdirektivet stiller ikke krav til omfang og vi har ingen indikasjon på at dagens krav har medført vesentlige mangler hos uteksaminerte studenter. Vi foreslår å kreve 5 stp innen hvert av de tre fagområdene. På den måten kan kravet oppfylles også gjennom emner tatt ved institusjoner som opererer med emner som er mindre enn 7,5 stp

Etter dette foreslår vi følgende endring i opptakskravene til ettårig MRR for kandidater med mastergrad i rettsvitenskap:

... fra

For å vere kvalifisert som søkar, må du også ha forkunnskapar i finansrekneskap, samt investering og finans på bachelornivå, med eit omfang på til saman 15 studiepoeng. Emne som fyller kravet til finansrekneskap, samt investering og finans, i ein norsk bachelorgrad i økonomi og administrasjon er godkjent som forkunnskapskrav.

... til

For å være kvalifisert søkar, må du også ha minst følgjande forkunnskapar frå bachelornivå eller høgare:

- 5 stp innan matematikk og statistikk
- 5 stp innan samfunnsøkonomi
- 5 stp innan bedriftsøkonomi (der økonomisk styring, investering/finansiering og finansregnskap alle må inngå i læringsutbytte)

Sammenholdt med formuleringene i BØA-planen har vi i dette forslaget lagt inn to mindre justeringer:

- For metodefag foreslår vi bare å kreve eksplisitte forkunnskaper i matematikk og statistikk, og ikke samfunnsvitenskapelig metode som også er en del av BØA-planens krav. Dette fordi søkerne ikke skal skrive ny masteroppgave og det er ikke krav etter revisjonsdirektivet om slikt metodeemne.
- For bedriftsøkonomi presiserer vi at økonomisk styring, investering/finansiering og finansregnskap alle må inngå fordi hvert av disse områdene er nevnt i revisjonsdirektivet.

Finansregnskap dekkes dog godt i MRR, men vi anser det likevel som en fordel at de har noen forkunnskaper i dette sentrale temaet.

6.4 Søkere med mastergrad fra utlandet

Programevalueringen drøftet å justere opptakskravene til ettårig MRR for søkere med utenlandsk mastergrad slik at samsvaret med kravene i revisjonsdirektivet blir tydeligere. Dette forslaget fikk bred støtte i de rådgivende organene og i høringen.

Dagens opptakskrav for kandidater med utenlandsk mastergrad stiller de samme krav til kandidatens bachelorgrad som stilles til utenlandske bachelorgrader for opptak til MØA. Det er imidlertid ulike behov som må dekkes gjennom opptakskrav til ettårig MRR og til toårig MØA. Programdesignet av MRR forutsetter at enkelte av utdanningskravene i revisjonsdirektivet er dekket av utdanningen som inngår i opptaksgrunnlaget. Videre forutsetter opptaket til ettårig MRR at kandidater i denne gruppen også har en mastergrad slik at noen av kravene i revisjonsdirektivet kan dekkes av mastergraden fremfor bachelorgraden. Men slik opptakskravene er formulert i dag, finnes det en mulighet for at krav i revisjonsdirektivet ikke blir tilstrekkelig dekket verken i bachelorgraden eller mastergraden. Vi foreslår derfor at opptakskravene omformuleres mer i samsvar med endringen vi foreslår for søkere med mastergrad i rettsvitenskap.

Etter dette foreslår vi følgende endring i opptakskravene til ettårig MRR for kandidater med utenlandsk mastergrad:

... fra

- Du må ha ei bachelorgrad med tilsvarende minst 90 studiepoeng innan økonomi og administrasjon. Maksimalt 45 studiepoeng metodefag (matematikk, statistikk, osv.) kan inngå i dei 90. 30 av studiepoenga må vere innan bedriftsøkonomi eller administrasjon (det vil seie finans, rekneskap, strategi, marknadsføring osv.) Samfunnsøkonomiske emne som mikroøkonomi og makroøkonomi reknast ikkje som bedriftsøkonomiske eller administrative emne.
- Du må ha ei mastergrad innanfor det økonomisk-administrative fagområdet med tilsvarende karakteren C eller betre i minst 60 av studiepoenga. Masteroppgåva må ha eit omfang på 30 studiepoeng og skal vere inkludert i dei 60 studiepoenga.

... til

- Du må ha ei bachelorgrad med tilsvarende minst 90 studiepoeng innanfor det økonomisk-administrative fagområdet.
- Du må ha ei mastergrad innanfor det økonomisk-administrative fagområdet. Masteroppgåva må ha eit omfang på 30 stp og må ha karakteren C eller betre.
- Bachelor- og mastergraden må til saman oppfylle følgjande minimumskrav:
 - 5 stp innan matematikk og statistikk
 - 5 stp innan samfunnsøkonomi
 - 5 stp innan bedriftsøkonomi (der økonomisk styring, investering/finansiering og finansregnskap alle må inngå i læringsutbytte)

6.5 Lempe på krav til BØA

Progamevalueringen drøftet også en lemping på kravet om at alle krav i BØA-planen må være oppfylt i tidligere utdanning. Konkret ble det drøftet å lempet på kravet til utdanning i administrasjonsfag siden det ikke er et krav for revisorutdanning i revisjonsdirektivet. Lemping ble begrunnet med mangfold og økt behov for bærekraftsrevisorer.

I denne handlingsplanen foreslår vi ingen slik lemping i opptakskravene av følgende grunner:

- Det øker kompleksiteten i opptaksbehandlingen samtidig som det antageligvis gjelder få kandidater
- Behovet for bærekraftsrevisorer er siden progamevalueringen redusert, se EUs forslag til forenklinger beskrevet foran.
- Vi foreslår å legge til rette for å oppnå revisortittelen ved å ta MØA med ACC. MØA har ikke tilsvarende lemping.

Som grunnlag for antagelsen om at lemping vil gjelde få kandidater, har vi sett nærmere på ind.øk ved NTNU, som ofte blir nevnt som kandidater som kan være aktuelle for MRR. Etter samtale med NTNU er det vårt inntrykk at ind.øk studenter er en lite homogen gruppe og at få vil kvalifisere til MRR. NTNU sier følgende: «en student fra ind.øk kan være kvalifisert søker til våre mastergrader MØA og MRR dersom han/hun har valgt riktig fagsammensetning og evt tilleggsemner for å innfri våre ufravikelige opptakskrav. Det er imidlertid sjeldent at dette er tilfelle og det er et komplekst arbeid å vurdere slike søkere.»

6.6 Oppsummering

Vi foreslår følgende endringer:

- Opptak til MRR krever gjennomsnittlig karakter på minst C.
- Videreføre dagens ordning med tilleggspoeng for praksis, men utvide den til å gjelde alle søkere til ettårig MRR.
- Justere opptakskravene til ettårig MRR for søkere med mastergrad i rettsvitenskap og søkere med utenlandsk mastergrad slik at det stilles tydeligere krav om kunnskaper innen metode, samfunnsøkonomi og bedriftsøkonomi.

7. MRR OSLO

Se kapittel 9 i Progamevalueringen.

Selv om vi har god søknad til MRR Oslo, er det en økende tendens til at studentene velger BI, særlig fordi BI tilbyr et mer fleksibelt opplegg om våren når studentene ønsker å jobbe mye hos revisjonsselskapene i perioden januar – mars. I samsvar med NHHs strategi ønsker vi å være det foretrukne studiet blant studentene og vi må gjennomføre tiltak for å snu den negative trenden i Oslo. Endringene må imidlertid ikke gå på bekostning av et godt pedagogisk opplegg. I progamevalueringen foreslo vi å flytte alle vårens casesamlinger i Oslo til perioden midten av mars til tidlig mai. Tradisjonelle forelesninger vil fortsatt være digitalt tilgjengelig gjennom semesteret som i dag. Ingen stor endring i opplegget for Bergen. Denne endringen har fått stor støtte i de rådgivende organene og i høringen. Programleder har sammen med IRRR besluttet at denne endringen gjennomføres fra vår 2026.

Programevalueringen diskuterte også om vi skulle tillate at studentene i Oslo får ta det ettårige løpet over to år. Hittil har vi av kapasitetsmessige årsaker praktisert at studenter som ikke blir ferdige på ett år, må fullføre studiet i Bergen. Vi har imidlertid ledig kapasitet til å kunne akseptere at noen studenter får bruke Oslo-tilbudet også etter første året. Et slikt tilbud må imidlertid ta forbehold om at vi har plass, og i de rådgivende organene ble utsatt oppstart i vårsemesteret (se over) ansett som et viktigere tiltak, og spørreundersøkelsen blant nåværende og tidligere studenter viste at de fleste ønsket å fullføre på ett år selv om de hadde hatt muligheten til å ta det over to år. Vi foreslår derfor at vi ikke aktivt markedsfører dette som et tilbud, men heller tillater det som en mulighet i enkelttilfeller hvor det er særskilte behov som tilsier det, men igjen forutsatt at vi har plass.

7.1 Oppsummering

Vi foreslår at oppstart av casesamlinger som krever fysisk oppmøte i Oslo i vårsemesteret flyttes fra midten av februar til midten av mars.

8. LÆRINGSUTBYTTE

Se kapittel 14 i Programevalueringen.

Læringsutbyttebeskrivelsen må tilpasses de valg vi gjør for utdanning innen bærekraft (se over).

Det er også foreslått å kutte læringsutbyttet som omhandler innovasjonsprosesser. Dette er begrunnet med at MRR ikke dekker innovasjon som et eksplisitt tema. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk krever imidlertid at kandidater i alle mastergrader skal kunne bidra til nytenking og i innovasjonsprosesser. MRR oppfyller dette kravet ved å legge stor vekt på teori og metoder slik at vi gjør studentene i stand til å bidra til utvikling av gode revisjonsprosesser og å gi råd til kunder om hensiktsmessige endringer. Dette er ferdigheter og kompetanse som inngår implisitt i flere av læringsutbyttene på MRR

De rådgivende organer og høringen hadde ingen innvendinger til disse endringsforslagene.

Vi foreslår følgende endringer i læringsutbyttene for MRR. I oversikten tar vi også med alle dagens læringsutbytter som sier noe om bærekraft selv om vi ikke foreslår endring.

Dagens læringsutbytte	Foreslått læringsutbytte	Komm.
har inngående og oppdatert kunnskap om teorier innenfor finansregnskap, revisjon, verdsettelse, skatterett og foretaksrett som er nødvendig for å utføre revisjon i Norge	har inngående og oppdatert kunnskap om teorier innenfor finansregnskap, revisjon, bærekraft , verdsettelse, skatterett og foretaksrett som er nødvendig for å utføre revisjon som statsautorisert revisor i Norge	a)
har kunnskap om bærekraftsrapportering og etiske problemstillinger	[Ingen endring foreslås]	b)
	Kan identifisere og drøfte selskapers problemstillinger relatert til bærekraft	c)
kan bidra i innovasjonsprosesser i profesjonen	[Slettes]	d)
har evnen til å reflektere over og ta hensyn til bærekraft, etiske problemstillinger og revisors rolle som allmennhetens tillitsperson	[Ingen endring foreslås]	

Erstatningsemner

- Siden vi legger opp til at det skal være valgfritt å oppfylle utdanningskravet til bærekraftsrevisor, presiserer vi i læringsutbyttene som skal gjelde for alle MRR-studenter, at MRR gir den kunnskapen man må ha for å være statsautorisert revisor.
- Selv om det er valgfritt å velge eget emne om bærekraftsrapportering, vil studentene likevel få kunnskap om bærekraftsrapportering
- Nytt læringsutbytte som konsekvens av at vi gjør det obligatorisk å ta et emne innen bærekraft. Læringsutbyttet begrenses ikke til bærekraftsrapportering siden studenten har mulighet til å velge annet bærekraftsemne, men vi begrenser det til problemstillinger i selskaper for å sikre at læringsutbyttet har et økonomisk-administrativt perspektiv.
- Se begrunnelse over

8.1 Oppsummering

Vi foreslår følgende endringer av læringsutbytte

- Læringsutbytte knyttet til bærekraft må justeres i samsvar med endringer foreslått i handlingsplanen
- Læringsutbytte om innovasjon strykes som eget læringsutbytte

9. ERSTATNINGSEMNER

Se kapittel 11.4 i Programevalueringen.

For studenter som tar ettårig MRR kan noen av de obligatoriske MRR-emnene inngå i MØA-graden. Disse studentene må da velge et erstatningsemne for hvert obligatorisk MRR-emne som allerede inngår i MØA-graden. I dag kan de velge mellom emner som er tilgjengelig i ACC-profilen og ytterlige to emner innen bærekraft/etikk. I praksis kan dette tilbudet være for begrenset for enkelte studenter, og vi ønsker å utvide listen med nye emner som kan velges som erstatningsemne.

Programevalueringen diskuterte to modeller, en hvor vi utarbeider en liste over mulige erstatningsemner og en hvor studentene må søke om å få ta emner utenfor ACC. Høringsinstansene var klar på at første modell er å foretrekke, og vi foreslår at vi utarbeider en liste over alle emner som kan tas som erstatningsemne. Denne listen må løpende oppdateres.

Revisor trenger god forståelse for all virksomhet i et selskap, og de fleste tema innenfor økonomisk-administrative fag kan sies å være nyttig for en revisor. Det kan følgelig være relevant å tilby erstatningsemner fra mange profiler i MØA. I den sammenheng anser vi de obligatoriske og semiobligatoriske emnene i de ulike profilene som de mest aktuelle emnene siden de antas å gi en basisinnføring i de ulike profilenes fagområde. Vi foreslår derfor at alle disse emnene blir tilgjengelige som erstatningsemner. Hvorvidt andre emner i profilene skal være tilgjengelig som erstatningsemner, vil være avhengig av hvorvidt profilen og emnene anses relevante for revisors daglige virke. Vi må sikre at de emnene som MRR-studentene velger, bidrar til en spesialisering i regnskap og revisjon.

Noen emner i profilene er 2,5 stp. Mange av disse emnene bruker også bestått/ikke-bestått som vurderingsskala. Det er ikke noe forbud i revisorforskriften mot emner som vurderes som bestått/ikke-bestått, men C-kravet i forskriften indikerer likevel at det er en fordel med emner som vurderes A-F. Vi foreslår derfor at kun emner som er 7,5 stp kan velges som erstatningsemne.

Vi har foreløpig lagt til grunn følgende vurdering av emner fra de ulike profiler:

ACC – Accounting

Som tidligere vil alle ACC-emner være tilgjengelig som erstatningsemner.

BUS – økonomisk styring

BUS legger stor vekt på å analysere et selskaps drift. I dette er bruk av regnskapstall sentralt. Selv om revisor reviderer selskapets eksterne regnskap, mens BUS har mer fokus på selskapets interne regnskap, er det viktig for revisor å skjønne selskapets drift, både hva som påvirker selskapets inntjening og hvordan selskapet styrer risiko. Dette fremgår også av revisjonsdirektivet som krever at utdanningen av revisorer dekker kostnads- og driftsregnskap samt grunnleggende prinsipper for økonomistyring av foretak. Vi anser derfor de aller fleste BUS-emner som relevant for revisors daglige virke, og vi foreslår å godkjenne alle emner med BUS-kode som mulige erstatningsemner.

FIE – finansiell økonomi

Revisor trenger god forståelse for finansmarkedene, både fordi den viktigste målgruppen for finansregnskapene er investorer i finansmarkedene og fordi mange av de transaksjonene de skal revidere skjer i finansmarkeder og mange av balansepostene skal verdsettes til virkelig verdi i samsvar med finansmarkedenes verdsettelse. Det er vanlig at revisor må forholde seg til avanserte verdsettelse, både for enkelteidendeler og for virksomheter, og emner som går i dybden innen verdsettelsestema kan følgelig være relevant for revisorer. Vi anser derfor de aller fleste FIE-emner som relevant for revisors daglige virke, og vi foreslår å godkjenne alle emner med FIE-kode som mulige erstatningsemner.

ENE – Energi, naturressurser og miljø

Bærekraft har blitt et viktig område for revisor. I rollen som bærekraftsrevisor vil man møte mange nye problemstillinger som ikke er dekket i de tradisjonelle emner for revisjon av finansregnskap. Dybdekunnskap innen bærekraft kan følgelig være nyttig, både ved utøvelse av bærekraftsrevisjon og i dialog med selskaper. Det siste er også høyst relevant for revisorer som ikke er bærekraftsrevisorer. I tillegg har ENE flere emner som gir innblikk i bransjer som er sentrale i Norge og som mange revisorer har som kunder, spesielt energi og shipping. Vi anser derfor de aller fleste ENE-emner som relevant for revisors daglige virke, og vi foreslår å godkjenne alle emner med ENE-kode som mulige erstatningsemner. ENE har dog mange 2,5 stp emner som vi foreslår ikke kan velges, se over.

BAN – Business Analytics

Revisor har behov for å utføre og forstå dataanalyser og kunne vurdere risiko i analysene. Revisor vil normalt ikke ha stort behov for å utføre avansert programmering selv. Vi anser derfor at de obligatoriske og semiobligatoriske emnene er mest relevant for revisors behov og foreslår å begrense mulige erstatningsemner til disse. Vi gir heller tilgang til ytterligere emner innen programmering og dataanalyse ved at vi gir tilgang til alle BUS-, FIE- og ENE-emner. Blant disse emnene er det enkelte emner med fokus på programmering og dataanalyse innenfor fagområder som er relevant for revisor.

ECO – Økonomisk analyse

Denne profilen legger vekt på analytiske ferdigheter som kan brukes på en rekke fagområder. Analytiske ferdigheter er viktig for revisor, men revisor vil i sitt daglige virke normalt ikke ha behov for den dybdekunnskapen som tilbys av ECO. På tilsvarende måte som for BAN, foreslår vi derfor som utgangspunkt at vi begrenser mulige erstatningsemner til det obligatoriske emnet i ECO. Enkelte av ECO-emnene går imidlertid i dybden på fagområder som er veldig relevant for revisor. Vi foreslår

derfor at emnene som dekker corporate governance, asset pricing, corporate finance og derivatives også skal være mulig å ta som erstatningsemner.

ECN - Samfunnsøkonomi

Revisjon av finansregnskaper har et bedriftsperspektiv og samfunnsøkonomiske problemstillinger er ikke de mest sentrale problemstillingene for revisor. Det er likevel nyttig at revisor har en forståelse for selskapers plass i samfunnet og hvordan samfunnsøkonomi påvirker de enkelte selskapene. Også revisjonsdirektivet inneholder krav om en viss innsikt i samfunnsøkonomi. Noe av behovet er dekket i tidligere utdanning (jfr opptakskrav), og vi foreslår å begrense mulige erstatningsemner til de obligatoriske emnene i ECN

MBM – Markedsføring og merkevareledelse og STR – Strategi og ledelse

Disse to profilene dekker administrasjonsfag som det ikke er krav om i revisjonsdirektivet. Vi anser det likevel som nyttig at revisor har en overordnet forståelse for hvordan selskaper håndterer disse fagområdene, og vi foreslår at de obligatoriske emnene i profilene blir tilbudt som mulige erstatningsemner.

Etikk, samfunnsansvar og bærekraft

Som foreslått tidligere i handlingsplanen kan MRR-studenter oppfylle kravet til bærekraft i MRR-graden ved å velge blant alle emnene som er merket *etikk, samfunnsansvar og bærekraft*⁵. Det er derfor logisk at disse emnene også er tilgjengelige som erstatningsemner. I tilfelle noen av disse emnene ikke er omfattet av utvalgsriteriene foran, må vi påse at de likevel blir tilgjengelige som erstatningsemner.

9.1 Oppsummering

Studenter som følger det ettårige løpet, må velge erstatningsemner for hvert av de obligatoriske emnene de eventuelt allerede har i MØA-graden sin. Hittil måtte erstatningsemner, med to unntak, velges blant emnene som var tilgjengelig i ACC-profilen. Vi foreslår å utvide mulige erstatningsemner som følger:

- Alle emner med ACC-, BUS-, ENE- og FIE-kode
- For emner med BAN-, ECO-, ECN-, MBM- og STR-koder: emner som er obligatoriske i profilene BAN, ECO, MBM og STR. I tillegg åpner vi for semiobligatoriske emner i BAN og noen emner i ECO som er knyttet til analyse av tema som er sentrale for revisor
- Alle emner som er merket *etikk, samfunnsansvar og bærekraft*
- Kun 7,5 stp emner kan velges som erstatningsemne

10. STUDIEPLAN FOR MRR – OPPDATERT

Basert på endringsforslagene foran, presenterer vi her et forslag til oppdatert studieplan hvor endringene er innarbeidet. Ny tekst er markert med **rødt** med unntak av tekst som er flyttet eller omskrevet uten endring i innhold. Slettet tekst er ikke vist.

⁵ <https://www.nhh.no/studier/master-i-okonomi-og-administrasjon/ers/>

Forslag til oppdatert studieplan inneholder de tiltak som vedrører områder som normalt omtales i studieplanen. Det innebærer at enkelte tiltak ikke fremgår av denne studieplanen for eksempel endring i poststudierettsordningen eller utstedelse av bekreftelse til MØA-studenter.

10.1 Innledning

Studieplanen gjelder for studenter som er tatt opp til studiet fra og med høsten 2026.

Studieprogrammet Master i regnskap og revisjon (MRR) sikrer nødvendig teoretisk kunnskap som er relevant for lovfestet revisjon i Norge og som tilfredsstiller utdanningskravene for godkjenning som statsautorisert revisor. Dersom man tar emnet ACC413 *Sustainability & ESG Reporting* som del av MRR, vil MRR-graden også tilfredsstille utdanningskravene for godkjenning som bærekraftsrevisor.

Programmet er organisert i et toårig og et ettårig løp. Det ettårige løpet kan følges av enkelte studenter som allerede har en mastergrad i økonomi og administrasjon eller i rettsvitenskap. Andre studenter må følge det toårige løpet. Det toårige løpet tilbys ved NHH i Bergen mens det ettårige løpet tilbys både i Bergen og Oslo. Opptakskrav og studiets struktur er ulike for det toårige og det ettårige løpet. Denne studieplanen beskriver studieprogrammet for begge løpene.

10.2 Programmets innhold

Studieprogrammet Master i regnskap og revisjon (MRR) er på 120 studiepoeng (stp) og er normert til to år. Studenter som allerede har en mastergrad i økonomi og administrasjon eller i rettsvitenskap, kan kvalifisere for det ettårige løpet.

Toårig løp

Studieprogrammet består av en emnedel på 90 stp og et selvstendig arbeid på 30 stp. Innenfor emnedelen må 60 stp tas innenfor MRRs fagområder og 30 stp kan velges blant emnene som tilbys i NHHs Masterprogram i økonomi og administrasjon (MØA) eller blant de internasjonale mulighetene som er tilgjengelig for MRR-studenter.

Ettårig løp

Studenter som har en kvalifiserende mastergrad, kan bruke selvstendig arbeid og emner fra denne graden som del av en mastergrad i regnskap og revisjon under forutsetning at studenten avlegger minst 60 nye stp ved NHH.

De 60 nye studiepoengene består av åtte obligatoriske emner. For hvert av de obligatoriske emnene som eventuelt inngår som del av MØA-grad fra NHH, må studenten ta et annet emne.

10.3 Studiets struktur

10.3.1 Toårig løp

For studenter som følger det toårige løpet, vil studiets struktur normalt være som følger:

Obligatoriske emner (45 stp)

- ACC401N Finansregnskap I eller ACC401E Financial Accounting I
- ACC402N Internkontroll og revisjon eller ACC402E Internal Control and Audit
- ACC440 Foretaksrett
- ACC441 Skatte- og avgiftsrett
- **BUS476 Data analysis and thesis development**
- MRR451 Revisjon II

Verdsettelse og analyse – ett av følgende emner (7,5 studiepoeng):

- ACC420E Strategic Financial Statement Analysis
- ACC420N Regnskapsanalyse
- ACC421A Verdsettelse
- ACC421B Verdsettelse
- ACC421E Valuation with financial statement analysis
- ACC422 Verdsettelse i regnskapet
- FIE437 Valuation

Regnskapsrapportering – ett av følgende emner (7,5 studiepoeng):

- ACC410 Finansregnskap II
- ACC411 Regnskap og budsjettering i offentlige organisasjoner
- ACC412 Nonprofit accounting
- ACC413 Sustainability & ESG Reporting *)

Bærekraft – ett av følgende emner (7,5 studiepoeng):

- **ACC413 Sustainability & ESG Reporting *)**
- **BUS446 Sustainable Business Models**
- **BUS465 Detecting Corporate Crime**
- **ECN421 Behavioral Economics**
- **ENE423 Economics of the Environment and Climate**
- **ETI450 Corporate Social Responsibility**
- **ETI452 Diversity and Inclusive Work-life in Firms and Ethics**
- **FIE459 Sustainable Finance**

*) Emnet ACC413 *Sustainability & ESG Reporting* teller både som bærekraftsemne og rapporteringsemne. Dersom du velger et annet bærekraftsemne enn ACC413, må du også velge ett av emnene fra

rapporteringskategorien. Dersom du velger ACC413 som del av MRR-graden, vil MRR-graden oppfylle utdanningskravet til bærekraftsrevisor i tillegg til utdanningskravet til statsautorisert revisor.

Valgfrie emner (30 stp)

- Utveksling *eller*
- Valgfrie emner fra MØAs emneliste

Studenter som ønsker å reise på utveksling, anbefales å gjøre dette tredje semesteret. Studenter som velger å ta annet bærekraftsemne enn ACC413, kan ta bærekraftsemne på utveksling i stedet for emne fra listen over bærekraftsemne ved NHH.

Selvstendig arbeid (30 stp)

10.3.2 Ettårig løp

Programmets innhold er likt for studenter som følger det ettårige løpet i henholdsvis Bergen og Oslo, men i Oslo er det større innslag av forelesninger som kun er digitalt tilgjengelig enn i Bergen. Studenter i Oslo må være innstilt på at andre emner enn de åtte obligatoriske emnene nedenfor samt gjentak av eksamen i obligatoriske emner kan kreve oppmøte i Bergen.

For studenter som følger det ettårige løpet, består studiet av åtte obligatoriske emner:

- ACC401N Finansregnskap I
- ACC402N Internkontroll og revisjon
- ACC410 Finansregnskap II
- ACC413 Sustainability & ESG Reporting
- ACC422 Verdsettelse i regnskapet
- ACC440 Foretaksrett
- ACC441 Skatte- og avgiftsrett
- MRR451 Revisjon II

Dersom studenten har MØA-grad fra NHH med emner som er obligatoriske i MRR-graden (se toårig løp), må disse emnene brukes i MRR-graden **med unntak av metodeemnet BUS476**. Dersom karakteren på disse innpassede emner ikke oppfyller kravet til statsautorisert revisor, kan gjentak skje etter vanlige regler.

Dersom studenten har MØA-grad som inneholder noen av de åtte emnene som er obligatoriske i det ettårige løpet, må studenten velge ett annet emne (**erstatningsemne**) for hvert av emnene som inngår i MØA-graden. Studenter med master i rettsvitenskap, må velge to andre emner for ACC440 *Foretaksrett* og ACC441 *Skatte- og avgiftsrett*. Studentene kan velge **erstatnings**emner blant følgende emner:

- ACC Alle emner med ACC-kode kan velges som erstatningsemner
- BUS Alle emner med BUS-kode kan velges som erstatningsemner
- ENE Alle emner med ENE-kode kan velges som erstatningsemner

- FIE Alle emner med FIE-kode kan velges som erstatningsemner
- BAN400 R Programming for Data Science
- BAN401 Applied Programming and Data Analysis for Business
- BAN402 Decision Modelling in Business
- BAN403 Simulation of Business Processes
- BAN404 Statistical Learning
- ECN402 Econometrics
- ECN421 Behavioral Economics
- ECO400 Decisions, Strategy and Information
- ECO420 Corporate Governance
- ECO421 Asset Pricing
- ECO422 Advanced Corporate Finance
- ECO423 Advanced Derivatives
- ETI450 Corporate Social Responsibility
- ETI452 Diversity and Inclusive Work-life in Firms and Ethics
- MBM401B Consumer Behaviour
- STR402A Methodology for master thesis
- STR404 Strategic Analysis

I tilfelle MØA-graden inneholder ACC410 *Finansregnskap II* og/eller ACC422 *Verdsettelse i regnskapet*, og disse ikke brukes i MRR-graden, må studenten velge **erstatningsemner fra Accounting-profilen i samme fagkategori**, dvs henholdsvis regnskapsrapportering og verdsettelse/analyse.

10.3.3 Vurderingsforsøk

Studenter på masterstudiet i regnskap og revisjon har tre vurderingsforsøk i samme emne. For emner som inngår i en MØA-grad fra NHH og som brukes som del av en MRR-grad fra NHH, teller forsøk brukt i MØA-graden med som en del av antall forsøk.

10.3.4 Overgang fra Accounting

Mange av emnene som inngår i en MRR-grad er også tilgjengelig i MØA-profilen *Accounting*. Studenter som starter på *Accounting*, har anledning å søke overgang til MRR dersom de ved overgangen har **oppnådd emnegodkjenning i alle emner som er påkrevd i MRR-graden med unntak av MRR451, valgfrie emner og selvstendig arbeid**. Overgang fra MØA til MRR kan søkes i andre semester med virkning fra tredje semester.

10.4 Læringsutbytte

Kandidaten

Kunnskap

- har inngående og oppdatert kunnskap om teorier innenfor finansregnskap, revisjon, **bærekraft**, verdsettelse, skatterett og foretaksrett som er nødvendig for å utføre revisjon **som statsautorisert revisor** i Norge
- har solid kompetanse innenfor empirisk metode
- har bred innsikt i nasjonale og internasjonale problemstillinger og regelverk som er relevant for å utføre revisjon i Norge
- har kunnskap om bærekraftsrapportering og etiske problemstillinger

Ferdigheter

- kan anvende kunnskap til å forstå, strukturere og løse komplekse problemstillinger i utførelsen av revisjon
- kan anvende relevante teorier og regelverk på praktiske regnskapsmessige problemstillinger
- kan anvende relevante teorier og regelverk til å utøve profesjonelt revisorskjønn
- er i stand til å ta stilling til rimeligheten av estimer på virkelig verdi av foretak, eiendeler og gjeld
- kan identifisere og drøfte juridiske problemstillinger som er relevante ved utførelsen av revisjon i Norge, og trekke konklusjoner basert på drøftingen
- **kan identifisere og drøfte selskapers problemstillinger relatert til bærekraft**
- kan, under veiledning, gjennomføre et selvstendig, avgrenset forskningsprosjekt i tråd med gjeldende forskningsetiske normer
- er i stand til selv å oppdatere seg og ta i bruk ny kunnskap gjennom hele yrkeskarrieren
- kan anvende tilegnet kunnskap på nye områder

Generell kompetanse

- kan kommunisere problemstillinger, analyser og konklusjoner innenfor fagfeltet til revisor
- har et solid grunnlag for utøvelse av sin profesjon i en internasjonal kontekst
- har evnen til å reflektere over og ta hensyn til bærekraft, etiske problemstillinger og revisors rolle som allmennhetens tillitsperson
- forstår implikasjoner av informasjonsteknologi for regnskapsprosessene og revisors arbeid

10.5 Selvstendig arbeid

Studenter som følger det toårige løpet, skal gjennomføre et selvstendig arbeid (masteroppgave). Studenter som følger det ettårige løpet, skal ikke skrive ny masteroppgave, men masteroppgave fra annen mastergrad blir innpasset i MRR-graden.

Det selvstendige arbeidet skal gå i dybden på én eller flere relaterte problemstillinger innenfor MRRs fagområder. Det kan være mulig å skrive innenfor andre fagområder når disse anses relevante for MRR. Det selvstendige arbeidet utgjør 30 stp og studenten skal normalt skrive det selvstendige arbeidet sammen med en annen student.

Gjennom det selvstendige arbeidet skal studentene

- utvikle sine analytiske ferdigheter og få en dypere forståelse for teoretiske og/eller empiriske muligheter og utfordringer innenfor det valgte fagfeltet
- trenes i å tenke og arbeide selvstendig
- analysere og forholde seg kritisk til ulike informasjonskilder og anvende disse til å strukturere og formulere faglige resonnementer
- vise forståelse, refleksjon og modning i fagfeltet

Det selvstendige arbeidet skal gjennomføres i tråd med forskningsetiske normer.

10.6 Internasjonal muligheter

Studenter som følger det toårige løpet, kan bruke NHHs internasjonale muligheter på tilsvarende måte som MØA-studenter så lenge det ikke hindrer gjennomføring av emnene som er obligatoriske og semiobligatoriske i MRR-graden. Tilbudene om CEMS og dobbelgrad er ikke mulig å kombinere med en MRR-grad. Studenter som følger det ettårige løpet, kan ikke anvende seg av de internasjonale mulighetene.

Eksempler på internasjonale muligheter som kan være mulig å benytte for MRR-studenter:

- Utveksling til en av NHHs partnerinstitusjoner
- [Engage.EU](#)
- Innovation school
- Grunderskolen
- Internship

10.7 Opptaksinformasjon

Søkeren må ha oppnådd en gjennomsnittlig karakter på minst C i den kvalifiserende graden for å kvalifisere for opptak til MRR. For søkere med mastergrad, gjelder dette kravet for den kvalifiserende mastergraden.

10.7.1 Opptakskrav toårig løp

Bachelorgrad på 180 studiepoeng eller tilsvarende

Bachelorgrad i økonomi og administrasjon (BØA), Bachelorgrad i regnskap og revisjon (BRR) og fireårig siviløkonomgrad oppfyller opptakskravet.

Studenter som fullfører bachelorstudiet i økonomi og administrasjon (BØA) **eller bachelorstudiet i Business, Economics and Data Science (BEDS)** ved NHH er garantert direkte overgang til masterstudiet i regnskap og revisjon.

Søkere med andre typer bachelorgrader, inkludert utenlandske, kan også søke opptak til toårig løp på MRR dersom de oppfyller følgende fagkrav:

- Metodefag: minst 20 studiepoeng
(matematikk, statistikk og samfunnsvitenskapelig metode må inngå)
- Bedriftsøkonomisk analyse: minst 30 studiepoeng
(finansregnskap, økonomistyring og investering og finansiering må inngå)
- Administrasjonsfag: minst 30 studiepoeng
(markedsføring, organisasjon og ledelse, foretaksstrategi må inngå)
- Samfunnsøkonomiske fag: minst 15 studiepoeng
(mikroøkonomi og makroøkonomi må inngå)
- Etikk, bærekraft og samfunnsansvar: minst 7,5 studiepoeng

10.7.2 Opptakskrav ettårig løp

Følgende opptakskrav gjelder for opptak til Master i regnskap og revisjon, ettårige løp.

Søkere med master i økonomi og administrasjon

- Fullført mastergrad i økonomi og administrasjon eller tilsvarende

Søkere med fireårig siviløkonomgrad må søke opptak til det toårige løpet.

Studenter som har MØA-grad fra NHH med emner som er obligatoriske i MRR-graden, må innpasse disse emnene i MRR-graden uavhengig av karakter. Dersom karakteren på disse innpassede emner ikke oppfyller kravet til statsautorisert revisor, kan gjentak skje etter gjeldende regler.

Søkere med master i rettsvitenskap

- Fullført mastergrad i rettsvitenskap
- Graden må inneholde emner tilsvarende NHH-emnene ACC440 *Foretaksrett* og ACC441 *Skatte- og avgiftsrett*. Karakteren i disse emnene må være C eller bedre.
- Masteroppgaven må ha karakteren C eller bedre

For å være kvalifisert søker, må du også ha følgende forkunnskapar frå bachelornivå eller høgare:

- 5 stp innan matematikk og statistikk
- 5 stp innan samfunnsøkonomi
- 5 stp innan bedriftsøkonomi (der økonomisk styring, investering/finansiering og finansregnskap alle inngår i læringsutbytte)

Søkere med utenlandsk mastergrad innenfor det økonomisk-administrative fagområdet.

- Fullført bachelorgrad med minst 90 studiepoeng innen det økonomisk-administrative fagområdet

Studieplan for MRR – oppdatert

- Fullført mastergrad innen det økonomisk-administrative fagområdet. Masteroppgaven må ha karakteren C eller bedre og ha et omfang på minst 30 studiepoeng.

Fullført bachelorgrad og fullført mastergrad må til sammen inneholde minst

- 5 stp innan matematikk og statistikk
- 5 stp innan samfunnsøkonomi
- 5 stp innan bedriftsøkonomi (der økonomisk styring, investering/finansiering og finansregnskap alle må inngå i læringsutbytte)
- Avlagt GMAT- eller GRE-test med følgende krav til poengsummer:
 - GMAT: Totalsum på minimum 600 poeng
 - GRE: Minimum 152 poeng på den kvantitative delen
 Noen få søkere med utenlandsk grad er fritatt fra GMAT-/GRE-kravet

10.8 Kvalifikasjon etter fullført program

Kandidatene får graden Master i regnskap og revisjon ved bestått studium.

ARBEIDSGRUPPE STUDENTEVALUERINGER

Saksbehandler Merete Ræstad
Arkivreferanse 24/07537-3

Utvalg
Utdanningsutvalget

Møtedato
07.05.2025

Utvalgsnr
12/25

Forslag til vedtak:

Prorektor tar med seg innspillene som kom fram i møtet i det videre arbeidet med å utvikle og forbedre dagens ordning for studentevalueringer ved NHH.

Bakgrunn:

Ifølge universitets- og høyskoleloven er vi pålagt å gjennomføre studentevalueringer og å beskrive systemet for disse i kvalitetssystemet:

Universitets- og høyskoleloven, § 3-5. Kvalitetssikring

Universiteter og høyskoler skal ha et tilfredsstillende internt system for å sikre og videreutvikle utdanningskvaliteten. Studentevalueringer skal inngå i dette systemet.

Forskrift til universitets- og høyskoleloven, § 1-7. Krav til kvalitetssystem

Institusjonen skal ha et kvalitetssystem som er skriftlig og tilgjengelig, og som gjelder for alle institusjonens studietilbud. Systemet skal minst bestå av følgende:

(...)

d. beskrivelse av institusjonens rutiner for studentevalueringer, jf. universitets- og høyskoleloven § 3-5 første ledd annet punktum.

Ut over dette gis det ingen føringer for hva som skal evalueres, og heller ikke når eller hvor ofte, kun at vi skal ha studentevalueringer og at rutinen for disse skal beskrives i kvalitetssystemet. Det betyr at vi står ganske fritt til å velge den ordningen vi selv ønsker, så lenge disse kravene er oppfylt.

For å sikre at vi oppfyller kravene, har vi ved NHH etablert en systematisk emneevaluering der studentene har mulighet til å evaluere alle emner hver gang de går.

En evalueringsordning kan alltid forbedres, og denne tematikken har de siste årene ved flere anledninger vært diskutert i Utdanningsutvalget. Som en oppfølging til dette ble det i 2022 etablert en arbeidsgruppe som skulle vurdere om dagens emneevalueringsopplegg burde justeres/forbedres, og/eller om det var andre ordninger for studentevalueringer som burde etableres. Arbeidsgruppen har bestått av Frank Mortensen, Arild Schanke, Kurt-Rune Bergset

og Merete Ræstad, alle ansatt ved Seksjon for Utdanningskvalitet (SUK). Dette arbeidet ble av ulike årsaker satt på vent våren 2023, men ble gjenopptatt høsten 2024, og fikk følgende mandat fra prorektor for utdanning:

Det jeg ønsker er at vi skal få et system som gir oss best mulig informasjon fra studentene (og indirekte underviserne) om tilbudet vi har; dere får relativt frie tøyler. Da vi tok dette opp sist, skisserte vi noen problemer:

- *for mange og for like undersøkelser med uklare avsendere,*
- *studentenes egne initiativ som i noen grad kolliderte med våre,*
- *evalueringsmetthet hos studentene,*
- *evalueringer som ikke ble «brukt», etc.*

Jeg tenker dere bør fortsette å se helhetlig på dette – hva har vi og hva trenger vi, hva bør være offentlig informasjon? Hvordan kan vi motvirke de negative sidene (bruk av fokusgrupper heller enn å spørre alle, etc.)? Med andre ord: tenk fritt og gjerne utradisjonelt, og det er like viktig med en god diskusjon av ulike muligheter som et snevert forslag.

Med utgangspunkt i mandatet, gruppens sammensatte erfaringsgrunnlag og den tiden vi har hatt til rådighet, har vi i vedlagte rapport først og fremst sett på hvordan dagens ordning for systematisk emneevaluering gjennomføres og diskutert ulike forslag til forbedringer/justeringer. Deretter har vi reflektert over noen eksempler på andre måter å gjennomføre studentevalueringene på, enten i tillegg til eller i stedet for dagens ordning.

I Utdanningsutvalget vil vi diskutere styrker og svakheter både ved dagens ordning og de forbedringer/justeringer som foreslås.

Vedlegg

- Rapport fra Arbeidsgruppe studentevalueringer

Rapport

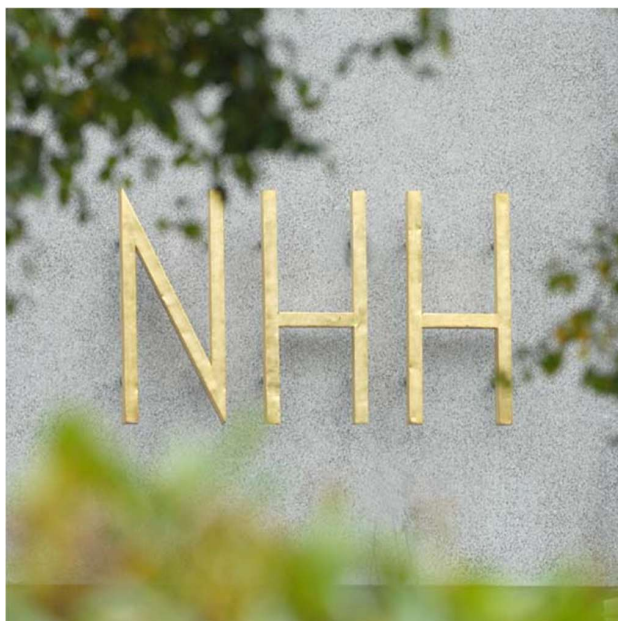
ARBEIDSGRUPPE STUDENTEVALUERINGER

NHH

20.03.25

INNHold

1. INNLEDNING	1
1.1 Hovedformålene med studentevalueringer	2
1.2 Generelle utfordringer med studentevalueringer	3
1.3 Dagens ordning for systematiske emneevalueringer	4
2. MULIGE JUSTERINGER AV DAGENS ORDNING	5
2.1 Frekvens	5
2.2 Tidspunkt.....	5
2.3 Spørsmålene	6
2.4 Underveisevalueringer og verktøykasse	7
2.5 Emnerapportene.....	7
2.6 Synliggjøre reelle endringer	7
3. ALTERNATIVE EVALUERINGSORDNINGER	8
3.1 Semesterevalueringer	8
3.2 Skreddersydde evalueringer; emner og temaer	9
3.3 Evaluering av masteroppgaven	9
3.4 Fokusgruppe	10
3.5 Differensiering	10
3.6 Sluttevaluering.....	10
3.7 Kutte dagens ordning for emneevaluering	11
4. OFFENTLIGGJØRING AV RESULTATENE	11
5. OPPSUMMERING	12

1. INNLEDNING

Ifølge universitets- og høyskoleloven er vi pålagt å gjennomføre studentevalueringer og å beskrive systemet for disse i kvalitetssystemet:

Universitets- og høyskoleloven, § 3-5.Kvalitetssikring

Universiteter og høyskoler skal ha et tilfredsstillende internt system for å sikre og videreutvikle utdanningskvaliteten. Studentevalueringer skal inngå i dette systemet.

Forskrift til universitets- og høyskoleloven, § 1-7.Krav til kvalitetssystem

Institusjonen skal ha et kvalitetssystem som er skriftlig og tilgjengelig, og som gjelder for alle institusjonens studietilbud. Systemet skal minst bestå av følgende:

(...)

d. beskrivelse av institusjonens rutiner for studentevalueringer, jf. universitets- og høyskoleloven § 3-5 første ledd annet punktum.

Ut over dette gis det ingen føringer for hva som skal evalueres, og heller ikke når eller hvor ofte, kun at vi skal ha studentevalueringer og at rutinen for disse skal beskrives i kvalitetssystemet. Det betyr at vi står ganske fritt til å velge den ordningen vi selv ønsker, så lenge disse kravene er oppfylt.

For å sikre at vi oppfyller kravene, har vi ved NHH etablert en systematisk emneevaluering der studentene har mulighet til å evaluere alle emner hver gang de går. Denne emneevalueringen blir i praksis gjennomført administrativt. I tillegg kan emneansvarlig (EA) gjennomføre evalueringer underveis i semesteret om de selv ønsker det. Vi innhenter ikke systematisk informasjon om hva den enkelte gjør på dette området.

En evalueringsordning kan alltid forbedres, og denne tematikken har de siste årene ved flere anledninger vært diskutert i Utdanningsutvalget. Som en oppfølging til dette ble det i 2022 etablert en arbeidsgruppe som skulle vurdere om dagens emneevalueringsopplegg burde justeres/forbedres, og/eller om det var andre ordninger for studentevalueringer som burde etableres. Arbeidsgruppen har bestått av Frank Mortensen, Arild Schanke, Kurt-Rune Bergset og Merete Ræstad, alle ansatt ved Seksjon for Utdanningskvalitet (SUK). Dette arbeidet ble av ulike årsaker satt på vent våren 2023, men ble gjenopptatt høsten 2024. Vi etterlyste da et mandat, og fikk følgende fra prorektor for utdanning:

Det jeg ønsker er at vi skal få et system som gir oss best mulig informasjon fra studentene (og indirekte underviserne) om tilbudet vi har; dere får relativt frie tøyler. Da vi tok dette opp sist, skisserte vi noen problemer:

- *for mange og for like undersøkelser med uklare avsendere,*
- *studentenes egne initiativ som i noen grad kolliderte med våre,*
- *evalueringsmetthet hos studentene,*
- *evalueringer som ikke ble «brukt», etc.*

Jeg tenker dere bør fortsette å se helhetlig på dette – hva har vi og hva trenger vi, hva bør være offentlig informasjon? Hvordan kan vi motvirke de negative sidene (bruk av fokusgrupper heller enn å spørre alle, etc.)? Med andre ord: tenk fritt og gjerne utradisjonelt, og det er like viktig med en god diskusjon av ulike muligheter som et snevert forslag.

Ved NHH gjennomføres det i dag både interne og eksterne studentevalueringer, med ulike formål. Vi har følgende interne studentevalueringer:

- Systematisk evaluering av emnene hver gang de går, gjennomført av SUK
- Frivillige evalueringer gjennomført av underviserne underveis i semesteret, der de selv bestemmer formatet og hva de ønsker tilbakemelding på
- Evalueringer av bachelorprogrammene (f.eks. fokusgrupper, pizzakvelder) gjennomført av programlederne
- Tilfredshetsundersøkelser som undersøker studentenes tilfredshet med læringsmiljøet

I tillegg svarer studentene på spørsmål fra Studiebarometeret og SHoT-undersøkelsen, og på ulike kandidatundersøkelser.

Studentene gjennomførte tidligere en egen midtveiseevaluering på bachelornivå som administrasjonen ikke hadde innsikt i, men det sluttet de med for noen år siden.

Med utgangspunkt i mandatet, gruppens sammensatte erfaringsgrunnlag og den tiden vi har hatt til rådighet, har vi først og fremst sett på hvordan dagens ordning for systematisk emneevaluering gjennomføres og diskutert ulike forslag til forbedringer/justeringer. Deretter har vi reflektert over noen eksempler på andre måter å gjennomføre studentevalueringene på, enten i tillegg til eller i stedet for dagens ordning.

Arbeidsgruppen har ikke gjennomført en omfattende undersøkelse blant ulike interessenter, kun en kort spørreunde til programledere og prorektor for utdanning. Vi har heller ikke hatt tid til å gjøre en reell artikkelgranskning for å basere dette på forskning, men har brukt de erfaringene gruppen har med gjennomføring av evalueringer og den kjennskapen den enkelte har til forskning på området.

Før vi går nærmere inn på dette vil vi si litt om hva vi mener er hovedformålene med studentevalueringer, og kort reflektere over noen generelle utfordringer som vi mener er viktig å ha med seg når man vurderer eventuelle endringer i dagens opplegg.

1.1 Hovedformålene med studentevalueringer

Når det gjelder evalueringer, vil ulike interessenter ha ulike behov når det kommer til hvilke resultater de trenger. Dette vil spille inn på både hvilke evalueringer vi gjennomfører, hvordan de gjennomføres og hvordan resultatene dokumenteres og spres. Vi må derfor ha en klar formening om hva vi vil med alle evalueringer, eller motsatt, hvilke evalueringer vi trenger for å tilfredsstille alle interessenter.

Studentenes mulighet til å si ifra

Studentevalueringer i alle varianter skal gi studentene en reell mulighet til å gi tilbakemeldinger på hva de syns om emner, program, læringsmiljø eller andre studierelaterte spørsmål.

Kontinuerlig forbedring

Emneansvarlige trenger relevante tilbakemeldinger på sitt eget undervisnings- og veiledningsopplegg som input til kontinuierlig forbedring av dette, mens programlederne ønsker tilbakemeldinger som kan bidra inn i kontinuierlig forbedring av programmene.

Innledning

Kontrollfunksjon

Faglig ledelse på alle nivå har behov for å følge med på utdanningskvaliteten, at den holder mål, og bruker studentevalueringer til f.eks. oppfølging av undervisere, i dialogmøter, i ulike rapporteringer og i en form for overvåkning av utdanningskvaliteten på institusjonsnivå.

Videre har høyskolen behov for et systematisk gjennomført evalueringsopplegg som gjør det mulig å sikre at studentevalueringer blir gjennomført, og at de blir gjennomført slik det er fastsatt i kvalitetssystemet.

1.2 Generelle utfordringer med studentevalueringer

Det kan være mange utfordringer med en evaluering, både med selve gjennomføringen og med bruk av resultatene. Vi ønsker å peke på noen aspekter vi mener det er viktig å ha i bakhodet når man ser på resultatene fra evalueringene.

Mulige skjevheter i resultatene

Forskning¹ viser at blant annet kvinnelige og/eller utenlandske forelesere jevnt over scorer dårligere uavhengig av hvordan kvaliteten på undervisningsopplegget har vært. Dette gjelder også forelesere som må undervise på engelsk uten at det er deres morsmål, har minoritetsbakgrunn eller er homofile². Vi er usikre på om dette er kunnskap som er kjent for instituttene når de vurderer scoren til den enkelte underviser, og anbefaler at de blir gjort oppmerksom på dette. Det kan eventuelt gjennomføres en undersøkelse for å finne ut om dette også er tilfelle ved NHH.

Læring

God totalscore betyr ikke nødvendigvis at studentene har lært mye, men kan bety at foreleseren er populær/karismatisk eller har et kjent/enkelt undervisningsopplegg som studentene liker. Tilsvarende trenger ikke en dårlig score bety at studentene ikke har lært noe, men at f.eks. undervisningsopplegget var arbeidskrevende eller ukjent. Studentene³ opplever at de lærer mindre og gir dårligere score på emneevalueringene, selv om det senere viser seg at de gjør det bra på eksamen.

Studentevalueringer⁴ gir derfor ikke alene riktig informasjon om studentenes læring, om det er det vi ønsker å teste, men bør sees i sammenheng med vurderingsresultatene.

Svarprosenten varierer, og det har vært et gjennomgående tema at den er for lav. Studentene klager på evalueringsmetthet, da de i tillegg til fire emneevalueringer (normert løp) også får andre undersøkelser de skal svare på. Det være seg eksterne undersøkelser som Studiebarometeret eller undersøkelser fra medstudenter som trenger noe til en oppgave. Når det er sagt, har vi per i dag ikke en omforent forståelse av hvilken svarprosent vi skal være fornøyd med. Det er stor forskjell på antall studenter i de enkelte emnene / profilene / programmene og det vil derfor ikke være riktig å

¹ Siggurdadottir m.fl., 2021, Student evaluation of teaching: gender bias in a country at the forefront of gender equality <https://doi.org/10.1080/07294360.2022.2087604>

² Heffernan, T. (2021). Sexism, racism, prejudice, and bias: a literature review and synthesis of research surrounding student evaluations of courses and teaching. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 47(1), 144–154. <https://doi.org/10.1080/02602938.2021.1888075>

³ Deslauriers m.fl., 2019, Measuring actual learning versus the feeling of learning in response to being actively engaged in the classroom. <https://doi.org/10.1073/pnas.1821936116> [Links to an external site.](#)

⁴ Uttl m.fl., 2017, Meta-analysis of faculty's teaching effectiveness: Student evaluation of teaching ratings and student learning are not related. <https://doi.org/10.1016/j.stueduc.2016.08.007>

forholde seg til samme svarprosent for alle. Vi anbefaler at man setter noen mål for andel svar for de enkelte programmene, og at man flagger resultater som ikke tilfredsstillende disse målene. Høyskolen bør også vurdere tiltak for å få opp svarprosenten til det vi har definert som et akseptabelt nivå.

1.3 Dagens ordning for systematiske emneevalueringer

Ved NHH har studentene alltid en mulighet til å evaluere emnene de tar, da de blir evaluert hver gang de går. Dette gjennomføres på følgende måte:

Tidspunkt

De emneansvarlige bestemmer selv når evalueringen skal gjennomføres, og hvor lenge den er åpen, men den gjennomføres som oftest før slutteksamen i emnet.

Skjema og spørsmål

Evalueringene gjennomføres ved hjelp av et elektronisk skjema, og inneholder tre faste, kvantitative spørsmål, to åpne spørsmål og to om oppmøtet. I tillegg kan de emneansvarlige selv legge til spørsmål de ønsker tilbakemelding på. Det er det ca. 20 % av foreleserne som gjør.

Videre prosess

SUK genererer en oppsummering av resultatene og sender denne til EA. EA utarbeider deretter en emnerapport etter en fastsatt mal. SUK oversender emnerapporten og evalueringsresultatene for emnet til instituttledelsen og den aktuelle programleder.

Resultatene

Vi erfarer at resultatene brukes i kontinuerlig forbedring av undervisningsopplegget av den enkelte EA, i lønnsforhandlinger og medarbeidersamtaler av instituttene og i den årlige kvalitetsrapporten av programlederne. Det er også noen forelesere som bruker resultatene i forbindelse med søknad om opprykk eller ny jobb, og programlederen kan bruke resultatene som input i den periodiske programevalueringen.

Med utgangspunkt i mandatet for arbeidsgruppen, formålet og utfordringer med studentevalueringer, vil vi videre i rapporten først reflektere over mulige justeringer/forbedringer av dagens ordning.

2. MULIGE JUSTERINGER AV DAGENS ORDNING

2.1 Frekvens

Et spørsmål som har vært reist er om man trenger å evaluere alle emner hver gang de går, om man virkelig trenger informasjon om undervisningskvaliteten så ofte. For noen emner vil dette si hvert semester. Det er en del arbeid forbundet med dette, og hvis man ikke trenger resultatene så ofte, bør man vurdere om man skal gjøre noe med frekvensen. I tillegg klager studentene over en evalueringstretthet, og for mange er dette grunnen til at de ikke svarer. Mulige alternativer:

- Emnene evalueres hver gang de går, slik de gjør i dag. Dvs. ingen endring.
- Emnene evalueres ikke hver gang de går, men f.eks. hvert andre eller tredje år. Det betyr at man enten kun gjennomfører emneevalueringer hvert n-te år for alle emner, eller at man følger opp emnene slik at de evalueres hver n-te gang de går.
- Man trekker ut en viss mengde emner som skal evalueres hvert semester, og fører en oversikt over hvem som er evaluert når slik at man sikrer at alle har vært evaluert innenfor en viss periode.
- Man går for alternativ b), men evaluerer i tillegg emner med ny foreleser eller emner som tidligere har fått dårlige tilbakemeldinger, eller emner instituttene har en spesiell interesse av å evaluere.
- Man erstatter emneevalueringer med semesterevalueringer noen semestre/år, hvor studentene blir bedt om å evaluere semesteret i sin helhet, fremfor enkeltemner.

Det som skal styre valget her er hva interessentene har behov for og hvor ofte de trenger informasjon om undervisningskvaliteten. Dagens ordning er grei å gjennomføre, da det ikke skal tas noen vurderinger i forhold til hvilke emner som skal evalueres, men med en gang det skal tas noen vurdering i forhold til hvilke emner som skal evalueres vil det kreve mer organisering.

UiB⁵ har en ordning der emnene skal evalueres hvert tredje år eller hver tredje gang de går, og de har fastsatte rutiner for hvordan en evalueringsplan fastsettes. Det betyr at hvis man ønsker å gjøre noe med frekvensen er det andre institusjoner i sektoren man kan hente erfaringer fra.

2.2 Tidspunkt

I dagens opplegg bestemmer emneansvarlig selv både når evalueringen skal gjennomføres og hvor lenge den skal være åpen. De fleste velger å legge denne før slutteksamen i emnet gjennomføres, og noen setter av tid i forelesningen for å bidra til at så mange som mulig svarer. Det betyr at studentene ikke får anledning til å si noe om eksamen og heller ikke om det var sammenheng mellom det som var undervist og spørsmålene på eksamen (constructive alignment). Ideelt sett burde derfor tidspunktet for evalueringen legges til etter at eksamen er avholdt for nettopp å få tilbakemelding på disse faktorene. Men, vi ser at det kan, teoretisk sett, medføre visse utfordringer. (Teoretisk fordi det så langt ikke er prøvd ut.)

Hvis man evaluerer emnet rett etter eksamen, kan evalueringen være preget av hvordan studenten følte at det gikk på eksamen når tilbakemeldingen skal gis. Hvis man venter til etter at semesteret er

⁵ <https://www.uib.no/kvalitet-i-utdanning/170434/kvalitetssystem-utdanning-ved-uib#4-1-evaluering-av-etablerte-studietilbud-nbsp->

over, kan studentene føle at de har lagt semesteret bak seg og at de av den grunn lar være å svare. Det vil igjen gå utover svarprosenten.

Det hele koker ned til at man må vurdere hva man vil ha tilbakemelding på, og om noen svar er bedre enn ingen svar. Men, om man vil flytte på tidspunktet er det mulig å innføre som standard at emneevalueringen skal gjennomføres etter at slutteksamen er avholdt i emnet.

2.3 Spørsmålene

Hva man får ut av emneevalueringen er selvfølgelig mye avhengig av hvilke spørsmål som stilles. Spørsmålene som inngår i dagens ordning, har vært diskutert i programledermøtet og er som følger:

Kvantitative	• <i>Overall, how satisfied are you with this course?</i> • <i>I can see that the content of this course is useful and relevant to my education.</i> • <i>NN presented the curriculum in an appropriate way</i>
Åpne	• <i>What worked best in the course?</i> • <i>How can the course be improved?</i>
Om oppmøtet	• <i>Did you attend teaching/lectures in this course this semester? If you attend teaching/lectures in previous semester(s) but not the present, please reply "no"</i> • <i>Have you taken this course before?</i>

I tillegg kan de emneansvarlige legge til egne spørsmål, en mulighet det kun er 20 % som benytter seg av. Spørsmålene om oppmøtet har blitt lagt til etter ønske fra enkelte forelesere. De ønsker å vite om studentene som svarer virkelig har deltatt i undervisningen.

Noen kommentarer til spørsmålene

De kvantitative spørsmålene oppfyller mest behovet til den faglige ledelsen da de fokuserer på en «overall score», relevans og overordnet hvordan studenten opplevde forelesers innsats. De åpne spørsmålene gir studentene mulighet til å svare mer utfyllende, men også her er det vanskelig å vite om man får konstruktiv kritikk som kan bidra til forbedringer eller om det er mer useriøse eller støtende kommentarer.

For en tid tilbake valgte man å redusere størrelsen på spørreskjemaet for om mulig å øke svarprosenten. Det har gått utover de mer detaljerte spørsmålene, og kanskje de spørsmålene som var mest nyttig for foreleserne. Vi mener derfor at man bør vurdere å legge til noen få spørsmål som er mer konkret med tanke på undervisnings- og veiledningsopplegget, og som kan være mer til hjelp for foreleser i forbedring av undervisningsopplegget enn det dagens faste spørsmål er. Alternativt kan man lage et spørsmålbatteri med denne typen spørsmål som foreleserne kan velge blant når de skal legge til egne spørsmål.

Spørsmålene om oppmøtet er noe foreleserne selv har ønsket å ha med, og hvis det gir verdifull informasjon til den enkelte bør de fortsatt få stå, men de kunne også ha inngått i et batteri av valgbare spørsmål og ikke inngå som standard.

I tillegg mener vi at man gjennom å stille relevante spørsmål kunne ha fått studentene til å utøve en smule selvrefleksjon, f.eks. med spørsmål som «Hvordan synes du innsatsen din i faget har vært?», «Hva kunne du ha gjort bedre?», «Hva har du lært?» osv.

Slik det er i dag kan foreleserne legge til egne spørsmål, men vi mener at man bør vurdere å ha med noen spørsmål som den faglige ledelsen kan legge til, da primært programledere og prorektor for

Mulige justeringer av dagens ordning

utdanning. Det kan f.eks. være spørsmål som er relatert til semesteret som helhet, resultatene i Studiebarometeret, de pedagogiske prinsippene eller satsningsområder som vil variere over tid (studentaktiv læring, studentene tilbake på campus osv.).

Kort oppsummert mener vi at man bør se på om spørsmålene på dagens spørreskjema virkelig dekker de behovene de ulike interessentene har, eller om det er små endringer som kan gjøres for å møte de enkelte gruppenes behov.

2.4 Underveisevalueringer og verktøykasse

Dagens systematiske emneevalueringen gjennomføres som en sluttevaluering. I tillegg til denne kan foreleser selv gjennomføre egne evalueringer underveis i semesteret. Det er opp til den enkelte om de ønsker å gjøre dette, og det gjelder også hva de spør om og hvilken evalueringsform de velger. Dette er evalueringer som kan bidra til justeringer i det aktuelle semesteret hvis de kommer tidlig nok. Det som kanskje hindrer noen ifra å gjøre dette kan være mangel på ideer til hvordan dette kan gjennomføres. For å oppmuntre flere til å benytte seg av underveisevalueringer, kunne man ha vurdert å utvikle en verktøykasse med ulike evalueringsmetoder egnet for dette formålet.

I tillegg er semestrene korte, og gjerne godt planlagt på forhånd, så det er ikke alltid tid til å gjøre vesentlige endringer i innværende semester.

2.5 Emnerapportene

De emneansvarlige skal i dag skrive en emnerapport hver gang et emne går. Hvis man velger å endre på frekvensen for gjennomføring av de systematiske studentevalueringene, eller f.eks. velger å evaluere semestret i stedet for emnene, kan man likevel kreve en emnerapport. Den vil ikke ha studentenes tilbakemeldinger som input, kun basere seg på forelesers egne erfaringer, men kan likevel være verdifull for faglig ledelse og en nyttig øvelse for den enkelte foreleser å utarbeide.

Sammenligning av emnerapporter

Emnerapportmalen er lik for alle, det vil si at de svarer på de samme spørsmålene. For å få mer ut av evalueringene enn i dag, tenker vi at man bør vurdere om det kan ha en verdi å sammenligne emnerapportene. Det kan være erfaringer man gjør seg med nye undervisningsformer eller andre aspekter med undervisningen, og det kan være input til forbedring av programkvaliteten som sådan.

Tilbakemelding på emnerapportene

I dagens system registreres det at emnerapportene er levert, og de oversende instituttene. I hvilken grad den enkelte får tilbakemelding på det de har skrevet i rapportene er vi usikre på. Ved UiB har et institutt som rutine at alle får en skriftlig tilbakemelding på det de skriver, da for at de skal vite at det de skriver blir lest. Rapportene inneholder da også egne refleksjoner for ulike tiltak som er utprøvd.

2.6 Synliggjøre reelle endringer

Når studentene er helt ferdige med emnet er de trolig lite motivert til å bruke mer krefter på dette - med mindre de har sterke meninger. Uansett evalueringstidspunkt så står vi ovenfor samme dilemma - hvorfor skal man bidra til å forbedre noe man uansett er ferdig med?

I "reklamen" for emneevalueringene har vi forsøkt å flytte fokus over på forbedring av undervisningen generelt - altså at man gjennom å vurdere emne A, B og C kan fremheve gode undervisningsopplegg som man ønsker mer av når man skal ta emne D, E og F senere. Dette forutsetter imidlertid koordinering på programnivå og at tilbakemeldingene fra studentene tas hensyn til der det er mulig og relevant. Det krever tilpasningsdyktighet og vilje til endring fra NHH sin side. Lykkes vi med dette bør det trekkes fram når vi skal motivere studentene til å evaluere neste gang. Eksempelvis kan man fortelle at man i emne D har gjort endringer "sånn og sånn" i undervisningsopplegget inspirert av de gode tilbakemeldingene på evalueringen av emne A. Underforstått, evalueringene bidrar til reelle endringer. Vi må synliggjøre endringene for å motivere studentene til å evaluere.

Videre i denne rapporten vil vi reflektere over alternative studentevalueringer, enten i stedet for eller i tillegg til dagens opplegg.

3. ALTERNATIVE EVALUERINGSORDNINGER

3.1 Semesterevalueringer

En semesterevaluering vil ha fokus på semesteret som helhet med tanke på f.eks. struktur, arbeidsmengde, overlapp, tilstrekkelig grunnlag og innhold, og studenten får anledning til å gi tilbakemelding på hvordan de opplever studiesituasjonen mer enn på spesifikke emner/forelesere.

En semesterevaluering vil ha størst verdi for faglig ledelse, men kan også gi verdifull input til emneansvarlig når det gjelder samarbeid på tvers av fag. En semesterevaluering alene vil gi lite input til emneansvarlig på eget undervisningsopplegg, men da kan de gjennomføre underveisevalueringer på eget initiativ.

Dette kan man få til for BEDS, BØA og MRR, men valgmuligheten som er i MØA gjør det umulig å få noe relevant ut av en semesterevaluering med fokus på programmet. Da må man eventuelt spørre på profilmnivå, men selv der er kanskje valgmulighetene så store at man ikke klarer å få noe relevant ut av en slik evaluering.

En semesterevaluering kan gjennomføres

- ved å inkludere noen faste eller variable spørsmål på dagens emneevalueringsskjema
- som en egen evaluering
- hvert semester for noen grupper eller hvert n-te år for alle
- ved hjelp av en fokusgruppe i tillegg til at emneevalueringene gjennomføres slik de gjør i dag eller uten at emneevalueringene gjennomføres
- fast i forbindelse med programevalueringen
- som en profilevaluering for MØA
- når det er gjort vesentlige endringer i et semester/studieår som man ønsker tilbakemelding på

alternative evalueringsordninger

For at man skal få med seg alt som foregår i et semester må den nødvendigvis gjennomføres etter at hele semesteret er over, selv om det kan påvirke svarprosentene som vi tidligere har vært inne på.

Hvis vi bare evaluerer semesteret uten å vite mer om studenten selv, kan det hende vi får lite ut av det; vi vet egentlig ikke hva vi evaluerer da det varierer hvilke emner studentene tar, om de er på utveksling eller tar internship osv. Hvis vi gjennomfører undersøkelsen i Qualtrics eller tilsvarende kan vi koble den til interne systemer som kan gi mer spesifikk informasjon om studenten som svarer. Dette er mer ressurskrevende enn en vanlig emneevaluering, og kan være teknisk utfordrende. Siden det ikke er utprøvd vet vi heller ikke om det er praktisk gjennomførbart. Alle typer studentevalueringer bør være styrt av et behov, og i dette tilfelle kan det være at forslaget om mer skreddersydde semesterevalueringer konstruerer et behov som ikke fins.

3.2 Skreddersydde evalueringer; emner og temaer

I dagens ordning får alle de samme spørsmålene, og man evaluerer det samme uansett. Man kan også tenke seg en variant der man er spesielt interessert i mer spesifikk informasjon om studentenes valg/meninger, f.eks. drop-outs, tilstedeværelse på campus, fornøydhet med tilbakemelding fra faglærer osv. Her vil det være en balansegang mellom å innhente fakta og en form for evaluering. Dette kan man jo gjøre enten ved å legge til spesifikke spørsmål i eksisterende skjema, eller gjøre en spesifikk undersøkelse/evaluering. Igjen er vi tilbake til spørsmålet om hva vi har behov for å vite, og når vi har behov for å vite det.

Man kan også tenke seg at man gjennomfører en mer helhetlig evaluering av et emne, Den kan gjennomføres av f.eks. emneansvarlig, undervisningsansvarlig og en professor i pedagogikk som oppsummerer dette i en kort rapport.

3.3 Evaluering av masteroppgaven

Dagens emneevalueringssystem legger opp til at man skal evaluere alle emner hver gang de går, men en slik ordning har til nå ikke omfattet masteroppgaven. Det betyr at studentene blant annet mangler en mulighet til systematisk å evaluere selve veiledningsprosessen.

I tillegg til at vi gir studentene en formell tilbakemeldingskanal, trenger vi en oversikt over hvordan studentene opplever veiledningsprosessen, noe vi ikke har i dag. Vi må vurdere om vi først og fremst ønsker tilbakemelding på den enkeltes veiledningskompetanse og/eller innsikt i veiledning av masteroppgaver ved NHH generelt eller per institutt.

Rent praktisk er det ikke noe problem å gjennomføre en evaluering av masteroppgaven. Den ligger inne med et emne nummer på lik linje med alle andre emner. Man kan justere spørsmålene slik at de passer, og ellers gjennomføre selve evalueringsprosessen på samme måte som for andre emner. Den eneste forskjellen er at man ikke kan sette inn navn på veileder.

Emneevalueringene er anonyme, og det er såpass mange studenter i de fleste emner at anonymiteten er lett å overholde i en oppsummering. Når det gjelder veiledning for masteroppgaver vil dette derimot være en utfordring, da hver veileder har relativt få studenter.

Studentene kan være redde for at det vil gå utover karakteren på oppgaven om de kommer med negative tilbakemeldinger, noe som kan påvirke hvor reelle evalueringene blir. En måte å løse dette

på er å holde tilbake evalueringen til etter at karakteren og påfølgende klageprosess er avholdt før veileder får evalueringene, kanskje ikke før oppstart av nytt semester, men det vil trolig ikke forhindre spekulasjoner/rykter som kan påvirke svarprosenten.

Vi tror dette vil være avgjørende for at studentene vil delta - de må ha tillit til at evalueringen ikke påvirker resultatet på noen som helst måte. Likeledes er det viktig å vurdere hvor vidt det er ønskelig å dele en slik evaluering på individnivå gitt at tallene er små. I en veiledningssituasjon er man potensielt mye tettere på studentene i tillegg til at det ofte er snakk om få personer. Anonymiteten vil være vanskelig å ivareta og negative tilbakemeldinger kan få uheldige konsekvenser, f.eks. for ferske veiledere. Vår anbefaling er derfor at en eventuell evaluering av masteroppgaven bør ha som mål å forbedre veiledningen på NHH generelt, og at resultatene presenteres på aggregert nivå med mål om å peke på svakheter og forslag til forbedringer som den enkelte veileder kan støtte seg på. De aggregerte resultatene vil også være nyttige for å se på om vi lykkes med å styre mot bedre kvalitet på veiledningen over tid.

3.4 Fokusgruppe

Et alternativ som kan erstatte emneevalueringene, eller være i tillegg, er at man etablerer en fokusgruppe i hvert emne som skriver en kort rapport om emnet. Den følges opp av et dialogmøte mellom studentgruppen og foreleser hvor man får anledning til å spørre og utdype/forklare fra begge parter. Fokusgruppen kan selvfølgelig også evaluere semesteret der det er naturlig og gjennomførbart. På den måten kan emneansvarlig få bedre innsikt i hva som virkelig ligger i tilbakemeldingene.

3.5 Differensiering

I dag får alle studentene det samme evalueringsskjemaet, med de samme spørsmålene, uansett om de er førsteårsstudenter eller avgangsstudenter. Men, man kan tenke seg at studentene er ulikt «kvalifisert» til å svare på spørsmålene ut ifra hvor lenge de har studert ved NHH, spesielt når det gjelder spørsmål om relevans. Vi så også under punktet om semesterevalueringer at det ikke er like lett å gjennomføre den på programnivå for MØA.

En mulig endring i dagens opplegg er at vi lager ulike evalueringsopplegg for kull og/eller program. Det kan skille mellom hvilke spørsmål man får, hvilke type evalueringer man har som standard og eventuelt hvilke evalueringer som gjennomføres hvert n-te år.

Nok en gang er det viktig å ha med seg hva formålet med evalueringene er og at ulike interessenter skal få oppfylt de behovene de har, enten hvert semester eller over tid.

3.6 Sluttevaluering

I dag blir det gjennomført ulike kandidatundersøkelser i flere tidsintervaller etter at studentene er uteksaminert. Disse undersøkelsene fokuserer mest på spørsmål knyttet til den jobben kandidatene har fått: arbeidsoppgaver, arbeidssted, lønn osv.

Det som kan være en mulighet i tillegg til dette, er å gjennomføre en form for sluttevaluering der de evaluerer programmet som sådan. Her kan spørsmålene være faste og/eller inkludere spørsmål man er spesielt interessert i for et spesifikt kull. Denne bør gjennomføres rett etter at de har levert

Offentliggjøring av resultatene

masteroppgaven før de både fysisk og mentalt har forlatt NHH, og kan også omfatte spørsmålene om veiledning av masteroppgaven som nevnt over.

Vi har tidligere nevnt studentenes manglende motivasjonen for å evaluere emnene, og man kan jo anta at når studentene er ferdige med alle eksamener og har levert masteroppgavene, at de er enda mer ferdig med studiene enn etter at et semester er ferdig. For å få opp svarprosentene på en slik evaluering praktiserer noen institusjoner at studentene ikke får utlevert den siste sensuren, eller vitnemålet, før de har gjennomført evalueringen.

Det negative med en slik ordning er at mange studenter nok vil krysse av i skjemaet bare for å få det gjort, og kanskje ikke legge så mye vekt på hva de egentlig krysser av på.

3.7 Kutte dagens ordning for emneevaluering

Vi har inntrykk av at de fleste av interessentene ønsker å evaluere alle emner hver gang de går, og at det som kan være aktuelt er å justere på ordningen, eller å legge til noe av det vi har nevnt over her. Men, hvis det ikke er tilfelle, vil det å skrote dagens ordning selvfølgelig være en mulighet.

Ved en del større institusjoner er det opp til de emneansvarlige eller institutter/fakulteter å sørge for at emneevalueringer gjennomføres. Der kan for eksempel de emneansvarlige ha tilgang til ulike verktøy de kan bruke, en form for verktøykasse. I tillegg må man ha rutiner og ordninger for hvordan emneevalueringene registreres slik at det er mulig å sikre at de blir gjennomført.

4. OFFENTLIGGJØRING AV RESULTATENE

I mandatet er vi bedt om å se på: *hva har vi og hva trenger vi, hva bør være offentlig informasjon?* I en oppklaring med prorektor 07.03 fikk vi avklart at det med offentliggjøring gjaldt om f.eks. emnerapportene skal legges ut på nett slik praksis er ved noen andre institusjoner, blant annet UiB. Vi har fått forståelsen av at dette praktiseres der for at studentene skal kunne se hva som står i emnerapportene, og på den måten se at studentevalueringene tas alvorlig og bli motivert til å svare.

Arbeidsgruppen er skeptisk til at evalueringsresultater og/eller emnerapporter skal ligge ute på nettsidene som offentlig informasjon.

Vi tror at dette vil påvirke hva de emneansvarlige skriver, og er ikke trygge på at de da ville være ærlige i det de skriver. Det som skrives må for øvrig til enhver tid tåle offentlighetens lys, da både evalueringsresultater og emnerapporter er offentlige dokumenter, som enhver kan be om innsyn i. Men de er litt mer kronglete tilgjengelig om de må be om innsyn, enn om de ligger åpent tilgjengelig på nettsiden.

Når det er sagt, mener vi at resultater og endringer gjort som følge av evalueringene bør deles med studentene. De bruker tid og krefter på å evaluere og fortjener at "noen" setter seg ned og ser på resultatene, diskuterer tiltak, samt vurderer hvilke funn (og tiltak) som kan deles med studentene. Det kan være generelle kommentarer som f.eks. at "endringene av undervisningsopplegget i emne A ble positivt (eller negativt) mottatt av studentene, vi ser også at dette har påvirket resultatene (eksamen) positivt (eller negativt)" og evt. fulgt opp av noe mer konkret som "som en følge av dette planlegger vi følgende endringer». Dette kan deles på et sted som er hensiktsmessig, f.eks. Canvas.

5. OPPSUMMERING

I denne rapporten har vi blant annet vurdert dagens ordning, kommet opp med forslag til justeringer, diskutert noen alternative evalueringsmetoder, og bidratt med vårt syn på offentliggjøring av evalueringsresultater. I tråd med mandatet har vi lagt vekt på å diskutere og reflektere over muligheter, og har ikke endt opp med et konkret forslag til endringer.

Noen elementer:

- Vi skal kun samle inn data som benyttes, har god kvalitet og forstås korrekt.
- Studentene skal gis en reell mulighet til å påvirke kvaliteten på undervisningen.
- Studentevalueringene skal ha en utforming og frekvens som tar hensyn til de som evaluerer og de som evalueres.

De viktigste og mest realistiske endringene/tiltakene:

- Endringer i skjema, basert på kartlegging av ulike behov
- Endring av frekvens og eventuell introduksjon av semesterevaluering
- Bidra med kvalitetskrav og tydelig informasjon om hva resultatene inneholder og ikke inneholder
- Innføre evaluering av veiledning av masteroppgaven på aggregert nivå
- Se nærmere på hvordan man kan dele resultatene med studentene.
- Vurdere differensiering av studentevalueringer

EVENTUELT 3/25

Saksbehandler Merete Ræstad
Arkivreferanse 17/03137-53

Utvalg
Utdanningsutvalget

Møtedato
07.05.2025

Utvalgsnr
3/25

Forslag til vedtak:

Eventuelle vedtak formuleres i møtet

Bakgrunn:

Skriv inn bakgrunn her.

GLOBAL SUSTAINABILITY MANAGEMENT

Saksbehandler Merete Ræstad
Arkivreferanse 25/01773-2

Utvalg
Utdanningsutvalget

Møtedato
07.05.2025

Utvalgsnr
7/25

En av ambisjonene for ENGAGE.EU-alliansen er å kunne tilby felles studieprogram til studentene ved alle partnerinstitusjonene.

I september 2022 ble fellesprogrammet «Digital Transformation» etablert. Programmet består av online-emner på seks studiepoeng som tilbys fra de ulike partnerinstitusjonene og et fysisk sommerseminar. Studentene velger tre moduler og programmet har et omfang på 24 studiepoeng. Et annet fellesprogram, «Sustainability and Climate Change», er organisert som fire separate dobbelgrader mellom Luiss og ulike partnere, herunder NHH.

Det tredje fellesprogrammet, «Global Sustainability Management», er det mest ambisiøse. Det er på 60 studiepoeng, skal inngå som en del av MØA, og omfatter både obligatoriske og valgfrie emner, i tillegg til obligatorisk utveksling.

I UU-møtet 13.03.24 informerte prorektor om prinsippene og rammene for programmet, samt om arbeidet med å utvikle og tilpasse studietilbudet for NHH-studentene.

Programmet ble lansert på masterdagen 28.04.25, og har oppstart våren 2026. Se her for mer informasjon [GSM - Global Sustainability Management | NHH](#).

I møtet vil prorektor orientere om programmet slik det tilbys til våre studenter i denne første runden.

MEDLEMMENE I UTVALGET ORIENTERER 3/25

Saksbehandler Merete Ræstad
Arkivreferanse 22/05142-16

Utvalg
Utdanningsutvalget

Møtedato
07.05.2025

Utvalgsnr
3/25

Utdanningsutvalget består, i tillegg til leder, av representanter fra fire hovedgrupper:

- Studenter
- Ansatte i Studieadministrativ avdeling
- Undervisningsansvarlige ved instituttene
- Programledere

I en «runde rundt bordet» har de ulike gruppene anledning til å informere/ta opp saker, uten at det nødvendigvis ligger innenfor rammene av en «formelt reist sak». Det kan også være fint om de ulike gruppene diskuterer internt hva som kan være aktuelle saker.

PROREKTOR FOR UTDANNING ORIENTERER 3/25

Saksbehandler Merete Ræstad
Arkivreferanse 18/00613-50

Utvalg
Utdanningsutvalget

Møtedato
07.05.2025

Utvalgsnr
3/25

Prorektor for utdanning orienterer om aktuelle saker.